

Zbierka súdnych rozhodnutí

NÁVRHY GENERÁLNEHO ADVOKÁTA
MELCHIOR WATHELET
prednesené 25. júla 2018¹

Spojené veci C-297/17, C-318/17, C-319/17 a C-438/17

**Bašar Ibrahim (C-297/17),
Mahmud Ibrahim (C-318/17),
Fadwa Ibrahim (C-318/17),
Bušra Ibrahim (C-318/17),
Mohammad Ibrahim, v právnom zastúpení: Fadwa a Mahmud Ibrahimovci (C-318/17),
Ahmad Ibrahim, v právnom zastúpení: Fadwa a Mahmud Ibrahimovci (C-318/17),
Nisreen Sharqawi (C-319/17),
Yazan Fattayrji, v právnom zastúpení: Nisreen Sharqawi (C-319/17),
Hosam Fattayrji, v právnom zastúpení Nisreen Sharqawi (C-319/17)**
proti
Bundesrepublik Deutschland
a
Bundesrepublik Deutschland
proti
Tausovi Magamadovovi (C-438/17)

[návrhy na začatie prejudiciálneho konania, ktoré podal Bundesverwaltungsgericht (Spolkový správny súd, Nemecko)]

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Smernica 2013/32/EÚ – Priestor slobody, bezpečnosti a spravodlivosti – Spoločné konania o poskytovaní a odnímaní medzinárodnej ochrany – Článok 52 – Pôsobnosť *ratione temporis* tejto smernice – Článok 33 ods. 2 písm. a) – Zamietnutie žiadosti o azyl ako neprípustnej z dôvodu predchádzajúceho poskytnutia doplnkovej ochrany v inom členskom štáte – Články 4 a 18 Charty základných práv Európskej únie – Systémové chyby konania o azyle v tomto inom členskom štáte – Smernica 2011/95/EÚ – Článok 20 a nasl. – Životné podmienky osôb požívajúcich doplnkovú ochranu v tomto druhom členskom štáte – Skutočné a preukázané riziko neľudského alebo ponižujúceho zaobchádzania“

1. Návrhy na začatie prejudiciálneho konania vo veciach C-297/17, C-318/17 a C-319/17 sa týkajú výkladu jednak článku 33 ods. 2 písm. a) a článku 52 ods. 1 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2013/32/EÚ z 26. júna 2013 o spoločných konaniach o poskytovaní a odnímaní medzinárodnej ochrany², ako aj článku 4 Charty základných práv Európskej únie (ďalej len „Charta“), a jednak článku 20 a nasl. smernice Európskeho parlamentu a Rady 2011/95/EÚ z 13. decembra 2011 o normách pre oprávnenie štátnych príslušníkov tretej krajiny alebo osôb bez štátneho občianstva mať postavenie medzinárodnej ochrany, o jednotnom postavení utečencov alebo osôb oprávnených na doplnkovú ochranu a o obsahu poskytovanej ochrany³.

¹ Jazyk prednesu: francúzština.

² Ú. v. EÚ L 180, 2013, s. 60.

³ Ú. v. EÚ L 337, 2011, s. 9.

2. Tieto návrhy boli podané v rámci troch sporov medzi Bašarom Ibrahimom (vec C-297/17), Mahmudom Ibrahimom, Fadwou Ibrahimovou, Bušrom Ibrahimom, maloletými deťmi Mohammadom a Ahmadom Ibrahimovcami (vec C-318/17), ako aj pani Nisreen Sharqawiovou a jej maloletými deťmi Yazan a Hosamom Fattayrjiovcami (vec C-319/17), palestínskymi žiadateľmi o azyl bez štátneho občianstva, s pobytom v Sýrii, a Bundesrepublik Deutschland (Spolková republika Nemecko), týkajúcich sa rozhodnutí prijatých Bundesamt für Migration und Flüchtlinge (Spolkový úrad pre migráciu a utečencov, Nemecko, ďalej len „Úrad“), ktorými im bolo odmietnuté právo na azyl z dôvodu, že prišli z bezpečnej tretej krajiny.

3. Návrh na začatie prejudiciálneho konania vo veci C-438/17 sa týka výkladu článku 33 ods. 2 písm. a) a článku 52 ods. 1 smernice 2013/32.

4. Tento návrh bol podaný v rámci sporu medzi Spolkovou republikou Nemecko a pánom Tausom Magamadovom, žiadateľom o azyl ruskej štátnej príslušnosti, ktorý o sebe tvrdí, že je Čečen, a ktorý mal pobyt v Poľsku, týkajúceho sa rozhodnutia prijatého Úradom, ktorým mu bolo odmietnuté právo na azyl z dôvodu, že prišiel z bezpečnej tretej krajiny.

I. Právny rámec

A. Medzinárodné právo

1. Ženevský dohovor

5. Článok 21 dohovoru o právnom postavení utečencov, podpísaného v Ženeve 28. júla 1951⁴, ktorý nadobudol platnosť 22. apríla 1954, v znení protokolu o právnom postavení utečencov, uzavretého v New Yorku 31. januára 1967, ktorý nadobudol platnosť 4. októbra 1967 (ďalej len „Ženevský dohovor“), s názvom „Bývanie“ stanovuje:

„Pokiaľ ide o bývanie, zmluvné štáty v rámci úpravy zákonmi alebo inými predpismi alebo v rámci kontroly verejnoprávnymi orgánmi poskytnú utečencom zákonne sa nachádzajúcim na ich území čo najpriaznivejšie zaobchádzanie, ale v každom prípade nie menej priaznivé, než poskytujú všeobecne cudzincom za rovnakých okolností.“

2. Európsky dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd

6. Článok 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, podpísaného v Ríme 4. novembra 1950 (ďalej len „EDLP“), pod názvom „Zákaz mučenia“ stanovuje:

„Nikoho nemožno mučiť ani podrobovať neľudskému alebo ponižujúcemu zaobchádzaniu alebo trestu.“

B. Právo Únie

1. Charta

7. Podľa článku 1 Charty s názvom „Ľudská dôstojnosť“:

„Ľudská dôstojnosť je nedotknuteľná. Musí sa rešpektovať a ochraňovať.“

⁴ Zbierka zmlúv Spojených národov, zv. 189, s. 50, č. 2545 (1954).

8. V článku 4 Charty, nazvanom „Zákaz mučenia a neľudského alebo ponižujúceho zaobchádzania alebo trestu“, sa uvádza:

„Nikoho nemožno mučiť ani podrobovať neľudskému alebo ponižujúcemu zaobchádzaniu alebo trestu.“

Článok 18 Charty s názvom „Právo na azyl“ stanovuje:

„Právo na azyl sa zaručuje dodržiavaním pravidiel Ženevského dohovoru z 28. júla 1951 a Protokolu z 31. januára 1967 týkajúcich sa postavenia utečencov a v súlade so Zmluvou o Európskej únii a so Zmluvou o fungovaní Európskej únie...“

9. Článok 51 Charty s názvom „Rozsah pôsobnosti“ vo svojom odseku 1 stanovuje:

„Ustanovenia tejto charty sú pri dodržaní zásady subsidiarity určené pre inštitúcie, orgány, úrady a agentúry Únie, a tiež pre členské štáty výlučne vtedy, ak vykonávajú právo Únie. V dôsledku toho rešpektujú práva, dodržiavajú zásady a podporujú ich uplatňovanie v súlade so svojimi príslušnými právomocami a pri zachovaní obmedzení právomocí Únie, ktoré boli na ňu prenesené zmluvami.“

10. Článok 52 Charty s názvom „Rozsah a výklad práv a zásad“ vo svojom odseku 3 stanovuje:

„V rozsahu, v akom táto charta obsahuje práva, ktoré zodpovedajú právam zaručeným v [EDLP], zmysel a rozsah týchto práv je rovnaký ako zmysel a rozsah práv ustanovených v uvedenom dohovore. Toto ustanovenie nebráni tomu, aby právo Únie priznávalo širší rozsah ochrany týchto práv.“

2. Smernica 2013/32

11. Článok 33 smernice 2013/32, nazvaný „Neprípustné žiadosti“, stanovuje:

„1. Okrem prípadov, v ktorých sa žiadosť neposudzuje v súlade s nariadením (EÚ) č. 604/2013, od členských štátov sa nevyžaduje, aby posudzovali, či žiadateľ spĺňa požiadavky na priznanie medzinárodnej ochrany podľa smernice 2011/95/EÚ v prípade, že sa žiadosť považuje za neprípustnú podľa tohto článku.

2. Členské štáty môžu považovať žiadosť o medzinárodnú ochranu za neprípustnú, iba ak:

a) iný členský štát poskytol medzinárodnú ochranu;

...“

12. Článok 40 tejto smernice s názvom „Následná žiadosť“ stanovuje:

....

2. ... následná žiadosť o medzinárodnú ochranu najprv podlieha predbežnému posúdeniu, či sa objavili alebo boli žiadateľom predložené nové skutočnosti alebo zistenia týkajúce sa posúdenia, či žiadateľ spĺňa podmienky na uznanie za osobu požívajúcu medzinárodnú ochranu podľa smernice 2011/95/EÚ.

3. Ak sa v predbežnom posúdení uvedenom v odseku 2 konštatuje, že sa objavili alebo boli žiadateľom predložené nové skutočnosti alebo zistenia, ktoré významne zvyšujú pravdepodobnosť, že žiadateľ spĺňa požiadavky na uznanie za osobu požívajúcu medzinárodnú ochranu podľa smernice 2011/95/EÚ, žiadosť sa bude ďalej posudzovať podľa kapitoly II. Členské štáty môžu stanoviť aj iné dôvody na to, aby sa následná žiadosť ďalej posudzovala.

4. Členské štáty môžu stanoviť, že žiadosť sa bude ďalej posudzovať, len ak nebol dotknutý žiadateľ bez vlastného zavinenia schopný preukázať situáciu uvedenú v odsekoch 2 a 3 tohto článku už v predchádzajúcom konaní, najmä uplatnením svojho práva na účinný opravný prostriedok podľa článku 46.

...“

13. V článku 51 ods. 1 uvedenej smernice sa uvádza:

„Členské štáty uvedú do účinnosti zákony, iné právne predpisy a správne opatrenia, potrebné na dosiahnutie súladu s článkami 1 až 30, článkom 31 ods. 1, 2 a 6 až 9, článkami 32 až 46, článkami 49 a 50 a prílohou I najneskôr do 20. júla 2015. Komisii bezodkladne oznámia znenie týchto opatrení.“

14. Podľa článku 52 prvého odseku smernice 2013/32:

„Členské štáty uplatňujú zákony, iné právne predpisy a správne opatrenia uvedené v článku 51 ods. 1 na žiadosti o medzinárodnú ochranu podané po 20. júli 2015, prípadne skôr, a na konania o odňatí medzinárodnej ochrany, ktoré začali po uvedenom dátume, prípadne skôr. Žiadosti podané pred 20. júlom 2015 a konania o odňatí postavenia utečenca, ktoré začali pred uvedeným dátumom, sa budú riadiť zákonmi, inými právnymi predpismi a správnymi opatreniami prijatými podľa smernice [Rady] 2005/85/ES [z 1. decembra 2005 o minimálnych štandardoch pre konanie v členských štátoch o priznávaní a odnímaní postavenia utečenca⁵].“

C. Nemecké právo

15. § 29 Asylgesetz (zákon o azyle) z 2. septembra 2008, v znení Integrationsgesetz (zákon o integrácii) z 31. júla 2016 (BGBl. I, S., s. 1939) (ďalej len „AsylG“), stanovuje:

„1. Žiadosť o azyl je neprípustná, ak:

(1) je za posúdenie žiadosti o azyl zodpovedný iný štát

a) na základe nariadenia [Dublin III⁶] alebo

b) na základe iných predpisov Európskej únie alebo medzinárodnej zmluvy

(2) už iný členský štát Európskej únie poskytol cudzincovi medzinárodnú ochranu podľa článku 1 ods. 1 bodu 2,...

16. V § 77 ods. 1 AsylG sa uvádza, že:

„V konaniach podľa tohto zákona súd vychádza zo skutkového a právneho stavu existujúceho v čase posledného pojednávania; ak sa rozhoduje bez pojednávania, je rozhodujúcim čas vydania rozhodnutia.
...“

5 Ú. v. EÚ L 326, 2005, s. 13.

6 Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 604/2013 z 26. júna 2013, ktorým sa stanovujú kritériá a mechanizmy na určenie členského štátu zodpovedného za posúdenie žiadosti o medzinárodnú ochranu podanej štátnym príslušníkom tretej krajiny alebo osobou bez štátnej príslušnosti v jednom z členských štátov (Ú. v. EÚ L 180, 2013, s. 31). Pozri tiež nariadenie Rady (ES) č. 343/2003 z 18. februára 2003 ustanovujúce kritériá a mechanizmy na určenie členského štátu zodpovedného za posúdenie žiadosti o azyl podanej štátnym príslušníkom tretej krajiny v jednom z členských štátov (Ú. v. EÚ L 50, 2003, s. 1; Mim. vyd. 19/006, s. 109, ďalej len „nariadenie Dublin II“).

II. Spory vo veciach samých a prejudiciálne otázky

A. Veci C-297/17, C- 318/17 a C- 319/17

17. Navrhovateľ vo veci C-297/17⁷, Bašar Ibrahim, je synom Mahmuda Ibrahima a Fadwy Ibrahimovej, ako aj bratom ostatných troch navrhovateľov⁸, ktorí sú rovnako ako ich rodičia navrhovateľmi vo veci C-318/17.

18. Navrhovatelia vo veci samej v týchto veciach odišli zo Sýrie v priebehu roka 2012 a prišli do Bulharska, kde im rozhodnutiami z 26. februára a 7. mája 2013 bola poskytnutá doplnková ochrana. V novembri 2013 pokračovali v ceste cez Rumunsko, Maďarsko a Rakúsko, až prišli do Nemecka, kde 29. novembra 2013 podali novú žiadosť o azyl.

19. Dňa 22. januára 2014 zaslal Úrad vnútroštátnemu bulharskému správnomu orgánu dožiadania o prijatie dotknutých osôb späť. Uvedeným dožiadaniam tento orgán listami z 28. januára a 10. februára 2014 nevyhovel z dôvodu, že na základe skutočnosti, že navrhovateľom vo veci samej vo veciach C-297/17 a C-318/17 už bola v Bulharsku poskytnutá doplnková ochrana, sa v predmetnom prípade režim spätného prijatia podľa nariadenia Dublin III neuplatňuje. Navyše príslušným bulharským orgánom je miestna hraničná polícia.

20. Úrad rozhodnutiami z 27. februára a 19. marca 2014 žiadateľom vo veci samej vo veciach C-297/17 a C-318/17 odmietol právo na azyl bez vecného posúdenia ich žiadostí, a to z dôvodu, že prišli z bezpečnej tretej krajiny, a nariadil ich dopravenie späť na bulharskú hranicu.

21. Rozsudkami vydanými 20. mája a 22. júla 2014 Verwaltungsgericht (správny súd, Nemecko) zamietol opravné prostriedky podané proti týmto rozhodnutiam.

22. Rozsudkami z 18. februára 2016 Oberverwaltungsgericht (Vyšší správny súd, Nemecko) zrušil príkazy na dopravenie späť na bulharskú hranicu, no vo zvyšku návrhy zamietol. Podľa tohto súdu bolo navrhovateľom vo veci samej vo veciach C-297/17 et C-318/17 právo na azyl v Nemecku odmietnuté správne, keďže títo navrhovatelia do Nemecka prišli z bezpečnej tretej krajiny. Príkazy na dopravenie späť na bulharskú hranicu sú však nezákonné, pretože nebolo preukázané, že Bulharská republika bola stále pripravená žiadateľov vo veci samej vo veciach C-297/17 a C-318/17 prevziať.

23. Títo navrhovatelia podali opravný prostriedok „Revision“ na Bundesverwaltungsgericht (Spolkový správny súd, Nemecko) proti týmto rozhodnutiam o čiastočnom zamietnutí ich návrhov. Tvrdia najmä to, že režim zavedený nariadením Dublin III sa naďalej uplatňuje aj po poskytnutí doplnkovej ochrany. Úrad sa napokon domnieva, že žiadosti o azyl sú už neprípustné na základe § 29 ods. 1 bodu 2 AsylG, ktorého obsah zodpovedá obsahu článku 33 ods. 2 písm. a) smernice 2013/32.

24. Za týchto okolností Bundesverwaltungsgericht (Spolkový správny súd) rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru tieto prejudiciálne otázky:

„1. Bráni prechodné ustanovenie podľa článku 52 prvého odseku smernice 2013/32 uplatneniu takej vnútroštátnej právnej úpravy, podľa ktorej pri výkone oprávnenia podľa článku 33 ods. 2 písm. a) smernice 2013/32, ktoré je v porovnaní s predchádzajúcou právnou úpravou rozšírené, je žiadosť

7 Skutkové okolnosti vo veci C-319/17 sú v podstate analogické so skutkovými okolnosťami, za akých bol podaný návrh na začatie prejudiciálneho konania vo veci C-297/17. Okrem toho sú odôvodnenie a prejudiciálne otázky totožné s odôvodnením a prejudiciálnymi otázkami v návrhu na začatie prejudiciálneho konania C-297/17.

8 Sú nimi Bušra, Mohammad a Ahmad Ibrahimovci.

o medzinárodnú ochranu neprípustná, ak bola žiadateľovi udelená doplnková ochrana v inom členskom štáte, pokiaľ sa vnútroštátna právna úprava v dôsledku chýbajúceho vnútroštátneho prechodného ustanovenia uplatní aj na žiadosti podané pred 20. júlom 2015?

Umožňuje prechodné ustanovenie v článku 52 prvom odseku smernice 2013/32 členským štátom predovšetkým spätné vykonanie rozšíreného oprávnenia podľa článku 33 ods. 2 písm. a) smernice 2013/32 s tým dôsledkom, že žiadosti o azyl, ktoré boli podané skôr, než sa rozšírené oprávnenie vykonalo na vnútroštátnej úrovni, o ktorých sa však v čase vykonania ešte právoplatne nerozhodlo, budú neprípustné?

2. Zabezpečuje sa článkom 33 smernice 2013/32 členským štátom možnosť voľby, či žiadosť o azyl zamietnu ako neprípustnú na základe inak určenej medzinárodnej zodpovednosti (nariadenie Dublin) alebo na základe ustanovenia článku 33 ods. 2 písm. a) smernice 2013/32?
3. Ak je odpoveď na druhú otázku kladná: bráni právo Únie členským štátom, vykonávajúc svoje oprávnenie podľa článku 33 ods. 2 písm. a) smernice 2013/32, zamietnuť žiadosť o medzinárodnú ochranu ako neprípustnú z dôvodu udelenia doplnkovej ochrany v inom členskom štáte, ak
  - a) sa žiadateľ domáha zvýšenia doplnkovej ochrany, ktorá mu bola v inom členskom štáte udelená (žiada priznanie postavenia utečenca), a azylové konanie v tomto inom členskom štáte bolo poznačené systémovými chybami a naďalej ich má;
  - b) konkrétna podoba tejto medzinárodnej ochrany, predovšetkým životné podmienky osoby, ktorej bola udelená doplnková ochrana, v tomto inom členskom štáte, ktorý žiadateľovi už udelil doplnkovú ochranu,
    - je v rozpore s článkom 4 [Charty] a s článkom 3 EDLP, alebo
    - nevyhovuje požiadavkám článku 20 a nasl. smernice 2011/95 bez toho, že by bola v rozpore s článkom 4 [Charty] a s článkom 3 EDLP?
4. Ak je odpoveď na tretiu otázku písm. b) kladná: platí uvedené aj v prípade, že osoby s doplnkovou ochranou nedostávajú žiadne peňažné dávky na pokrytie životných potrieb, resp. takéto dávky síce dostávajú, no ich výška je oveľa nižšia než výška takýchto dávok v iných členských štátoch, ale nezaobchádza sa s nimi v tomto ohľade inak ako so štátnymi príslušníkmi tohto členského štátu?
5. Ak je odpoveď na druhú otázku záporná:
  - a) Uplatní sa nariadenie Dublin III v konaní o udelení medzinárodnej ochrany, pokiaľ bola žiadosť o azyl podaná pred 1. januárom 2014, dožiadanie o prijatie späť však až po 1. januári 2014, pričom žiadateľ už skôr (vo februári 2013) získal v dožiadanom členskom štáte doplnkovú ochranu?
  - b) Vyplýva z nariadení Dublin nepísané pravidlo o prechode zodpovednosti na členský štát, ktorý žiada o prijatie žiadateľa späť, pokiaľ dožiadaný príslušný členský štát na základe nariadení Dublin odmietol žiadosť o prijatie späť podanú v lehote a namiesto toho odkázal na medzištátnu readmisnú dohodu?“

B. Vec C-438/17

25. V roku 2007 Taus Magamadov podal žiadosť o azyl v Poľsku, kde mu rozhodnutím z 13. októbra 2008 bola poskytnutá doplnková ochrana. V júni 2012 prišiel so svojou manželkou a svojím dieťaťom do Nemecka, kde 19. júna 2012 podal žiadosť o azyl.

26. Dňa 13. februára 2013 zaslal Úrad dožiadanie o prijatie späť poľským orgánom, ktoré 18. februára 2013 vyhlásili, že sú pripravené T. Magamadova a jeho rodinu prijať späť.

27. Rozhodnutím z 13. marca 2013 Úrad bez vecného posúdenia rozhodol, že žiadosti o azyl T. Magamadova a jeho rodiny sú neprípustné z dôvodu, že Poľská republika je členským štátom zodpovedným za posúdenie týchto žiadostí a nariadil ich odovzdanie do Poľska. Keďže k odovzdaniu nedošlo v stanovenej lehote z dôvodu zdravotných problémov, ktoré sa vyskytli u manželky T. Magamadova, Úrad rozhodnutím z 24. septembra 2013 zrušil svoje rozhodnutie z 13. marca 2013 z dôvodu, že Spolková republika Nemecko sa stala zodpovedným členským štátom z dôvodu uplynutia tejto lehoty.

28. Rozhodnutím z 23. júna 2014 Úrad odmietol navrhovateľovi poskytnúť medzinárodnú ochranu a právo na azyl z dôvodu, že prišiel z Poľska, a nariadil jeho vrátenie do tohto členského štátu.

29. Rozsudkom z 19. mája 2015 Verwaltungsgericht (správny súd, Nemecko) zamietol opravný prostriedok podaný proti tomuto rozhodnutiu.

30. Rozsudkom z 21. apríla 2016 Oberverwaltungsgericht (Vyšší správny súd, Nemecko), zrušil rozhodnutie Úradu z 23. júna 2014.

31. Oberverwaltungsgericht (Vyšší správny súd) usúdil, že pravidlo uvedené v § 16a ods. 2 prvej vete Grundgesetz (nemecký Základný zákon), podľa ktorej sa právo na azyl nemá poskytnúť cudziemu štátnemu príslušníkovi, ktorý prišiel z bezpečnej krajiny, sa na vec samu neuplatňuje z dôvodu výnimky upravenej v § 26a ods. 1 tretej vete bode 2 AsylG, podľa ktorého sa pravidlo bezpečnej tretej krajiny neuplatní v prípade, že tak ako v predmetnom prípade sa Spolková republika Nemecko stala zodpovedným členským štátom na základe práva Únie. Vzhľadom na to, že žiadosť o azyl, o akú ide vo veci samej, bola podaná pred 20. júlom 2015, je uplatniteľnou smernica 2005/85. Článok 25 ods. 2 tejto smernice pritom pripúšťa zamietnutie žiadosti o azyl bez vecného posúdenia len v prípade, že iný členský štát priznal dotknutej osobe postavenie utečenca.

32. Spolková republika Nemecko podala proti tomuto rozsudku opravný prostriedok „Revision“ na Bundesverwaltungsgericht (Spolkový správny súd, Nemecko). Tvrdí okrem iného to, že žiadosť o azyl, o akú ide vo veci samej, je neprípustná na základe § 29 ods. 1 bodu 2 AsylG, ktorého obsah zodpovedá obsahu článku 33 ods. 2 písm. a) smernice 2013/32, keďže navrhovateľovi bola poskytnutá medzinárodná ochrana v Poľsku.

33. T. Magamadov usudzuje, že jeho žiadosť o azyl podaná 19. júna 2012 nie je neprípustná, pretože Poľská republika mu nepriznala postavenie utečenca, ale iba doplnkovú ochranu.

34. Vnútroštátny súd uvádza, že rozhodnutie Úradu z 23. júna 2014 bolo prijaté pred nadobudnutím účinnosti smernice 2013/32 a že na skutkový stav, o aký ide vo veci samej, sa uplatňuje nariadenie Dublin II, a nie nariadenie Dublin III.

35. Za týchto okolností Bundesverwaltungsgericht (Spolkový správny súd, Nemecko) rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru tieto prejudiciálne otázky:

„1. Bráni prechodné ustanovenie podľa článku 52 prvého odseku smernice 2013/32 uplatneniu takej vnútroštátnej právnej úpravy, podľa ktorej pri výkone oprávnenia podľa článku 33 ods. 2 písm. a) smernice 2013/32, ktoré je v porovnaní s predchádzajúcou právnou úpravou rozšírené, je žiadosť o medzinárodnú ochranu neprípustná, ak bola žiadateľovi udelená doplnková ochrana v inom členskom štáte, pokiaľ sa vnútroštátna právna úprava v dôsledku chýbajúceho vnútroštátneho prechodného ustanovenia uplatní aj na žiadosti podané pred 20. júlom 2015?

Platí to v každom prípade vtedy, keď v súlade s článkom 49 nariadenia [Dublin III] ešte žiadosť o azyl v celom rozsahu spadá do pôsobnosti nariadenia [Dublin II]?

2. Umožňuje prechodné ustanovenie v článku 52 prvom odseku smernice 2013/32 členským štátom predovšetkým spätné vykonanie rozšíreného oprávnenia podľa článku 33 ods. 2 písm. a) smernice 2013/32 s tým dôsledkom, že žiadosti o azyl, ktoré boli podané pred nadobudnutím účinnosti smernice 2013/32, a než sa rozšírené oprávnenie vykonalo na vnútroštátnej úrovni, o ktorých sa však v čase vykonania ešte právoplatne nerozhodlo, budú neprípustné?“

III. Konanie pred Súdnym dvorom

36. Rozhodnutím predsedu Súdneho dvora z 9. júna 2017 boli veci C-297/17, C-318/17 a C-319/17 spojené na spoločné konanie na účely písomnej a ústnej časti konania, ako aj vyhlásenia rozsudku, keďže prejudiciálne otázky v týchto troch veciach sú totožné.

37. Vnútroštátny súd požiadal Súdny dvor o to, aby o týchto veciach rozhodol v zrýchlenom konaní v súlade s článkom 105 ods. 1 Rokovacieho poriadku Súdneho dvora. Dňa 14. júla 2017 predseda Súdneho dvora rozhodol, že nie je opodstatnené tejto žiadosti vyhovieť.

38. Vnútroštátny súd tiež Súdny dvor požiadal o to, aby vo veci C-438/17 rozhodol v zrýchlenom konaní v súlade s článkom 105 ods. 1 Rokovacieho poriadku Súdneho dvora. Dňa 19. septembra 2017 predseda Súdneho dvora rozhodol, že nie je opodstatnené tejto žiadosti vyhovieť.

39. Rozhodnutím Súdneho dvora z 30. januára 2018 boli veci C-297/17, C-318/17, C-319/17 a C-438/17 spojené na spoločné konanie na účely písomnej a ústnej časti konania, ako aj vyhlásenia rozsudku.

40. Písomné pripomienky vo veciach C-297/17, C-318/17 a C-319/17 podali navrhovatelia vo veci samej, nemecká, francúzska a poľská vláda, ako aj Európska komisia.

41. Vo veci C-438/17 podali písomné pripomienky nemecká, poľská a maďarská vláda, ako aj Európska komisia.

42. Na verejnom pojednávaní, ktoré sa konalo 8. mája 2018 vo veci C-163/17 a v spojených veciach C-297/17, C-318/17, C-319/17 a C-438/17, navrhovatelia vo veci samej v týchto veciach, Úrad, nemecká, belgická, talianska a holandská vláda a vláda Spojeného kráľovstva, ako aj Komisia, vyjadrili ústne pripomienky.

IV. Analýza

A. O prvej prejudiciálnej otázke vo veciach C-297/17, C-318/17 a C-319/17 a oboch otázkach vo veci C-438/17

43. Prvá prejudiciálna otázka vo veciach C-297/17, C-318/17 a C-319/17 a obidve prejudiciálne otázky vo veci C-438/17 sa týkajú výkladu prechodného ustanovenia smernice 2013/32, t. j. jej článku 52 prvého odseku. Ich cieľom je v podstate dosiahnuť, aby sa rozhodlo, ktorá z dvoch smerníc, smernica 2013/32 alebo 2005/85, sa uplatňuje na žiadosť o azyl z 29. novembra 2013 navrhovateľov vo veci samej vo veciach C-297/17, C-318/17 a C-319/17 a na žiadosť o azyl z 19. júna 2012 navrhovateľa vo

veci samej vo veci C-438/17.⁹

44. Podľa vnútroštátneho súdu, v súlade s § 29 ods. 1 bodu 2 AsylG, ktorým sa preberá článok 33 ods. 2 písm. a) smernice 2013/32, bude žiadosť o azyl neprípustná v prípade, že už iný členský štát Únie cudziemu štátnemu príslušníkovi poskytol medzinárodnú ochranu. Vnútroštátny súd dodáva, že § 77 ods. 1 AsylG „sám osebe prikazuje uplatňovať § 29 ods. 1 bod 2 AsylG na žiadosti podané pred nadobudnutím jeho účinnosti, za predpokladu, že tieto žiadosti ešte neboli predmetom rozhodnutia, proti ktorému nie je prípustný opravný prostriedok. ... Dôvera dotknutých osôb v pretrvávanie starého právneho režimu má podľa názoru vnútroštátneho súdu menšiu váhu než cieľ sledovaný novým režimom, ktorým je zabrániť sekundárnej migrácii po získaní ochrany podľa článku 33 ods. 2 písm. a) smernice 2013/32“ (pozri bod 20 návrhu na začatie prejudiciálneho konania vo veci C-297/17).

45. Treba uviesť, že podľa článku 33 ods. 2 písm. a) smernice 2013/32 členské štáty môžu považovať žiadosť o medzinárodnú ochranu, to znamená žiadosť, ktorej cieľom je získať postavenie utečenca alebo postavenie, ktoré priznáva doplnková ochrana, za neprípustnú, ak iný členský štát poskytol medzinárodnú ochranu.¹⁰

46. Naopak, podľa článku 25 ods. 2 písm. a) smernice 2005/85¹¹ mohli členské štáty považovať žiadosť o medzinárodnú ochranu za neprípustnú v prípade, že iný členský štát poskytol *postavenie utečenca*. Podľa tohto ustanovenia preto žiadosť o postavenie utečenca nemohla byť považovaná za neprípustnú, ak iný členský štát mu poskytol postavenie, ktoré mu priznáva doplnková ochrana.¹²

47. Z uvedeného vyplýva, že existuje jasný rozdiel medzi obsahom týchto dvoch ustanovení, pričom členské štáty majú rozšírené právomoci na vyhlásenie žiadosti o medzinárodnú ochranu za neprípustnú na základe článku 33 ods. 2 písm. a) smernice 2013/32 než na základe článku 25 ods. 2 písm. a) smernice 2005/85.¹³ V dôsledku uvedeného, pokiaľ ide o prípustnosť žiadostí o medzinárodnú ochranu, je dôležité vedieť, ktorá z týchto dvoch smerníc sa vo veciach, o aké ide vo veci samej, uplatňuje.

9 Vnútroštátny súd poznamenáva, že „v článku 33 ods. 2 písm. a) smernice 2013/32 normotvorca Únie skutočne rozšíril možnosť, ktorú už upravoval článok 25 ods. 2 písm. a) smernice 2005/85, zamietnuť žiadosť o azyl pre neprípustnosť, pričom v súčasnosti členským štátom umožňuje považovať žiadosť o azyl za neprípustnú v prípade, že iný členský štát poskytol doplnkovú ochranu“ (pozri bod 15 návrhu na začatie prejudiciálneho konania vo veci C-297/17). Na verejnom pojednávaní z 8. mája 2018 vláda Spojeného kráľovstva spochybnila vnútroštátnymi súdom poskytnutý výklad článku 25 ods. 2 písm. a) smernice 2005/85. Táto vláda uviedla okrem iného to, že podľa článku 3 ods. 3 smernice 2005/85 ak členský štát použije spoločné konanie pre žiadosti o azyl a žiadosti o doplnkovú ochranu, musí túto smernicu uplatňovať počas celého konania. Za týchto okolností vláda Spojeného kráľovstva uviedla, že článok 25 ods. 2 písm. a) smernice 2005/85 sa má vykladať v tom zmysle, že členský štát môže považovať žiadosť o azyl za neprípustnú v prípade, že iný členský štát poskytol doplnkovú ochranu. Ja s týmto výkladom nesúhlasím. Okrem toho skutočnosť, že článok 25 ods. 2 písm. a) smernice 2005/85 sa výslovne týka postavenia utečenca, usudzujem, že vláda Spojeného kráľovstva si pletie konanie o priznanie postavenia utečenca alebo doplnkovej ochrany v členských štátoch s postavením utečenca alebo postavením, ktoré priznáva doplnková ochrana.

10 Podľa bodu 43 rozsudku zo 17. marca 2016, Mirza (C-695/15 PPU, EU:C:2016:188), je cieľom článku 33 smernice 2013/32 „zmierniť povinnosť členského štátu zodpovedného za posúdenie žiadosti o medzinárodnú ochranu vymedzením prípadov, v ktorých sa taká žiadosť považuje za neprípustnú“. Dôvod neprípustnosti uvedený v článku 33 ods. 2 písm. a) smernice 2013/32 umožňuje členským štátom zamietnuť žiadosti o medzinárodnú ochranu bez vecného posúdenia.

11 Smernica 2005/85 bola s účinnosťou od 21. júla 2015 zrušená článkom 53 smernice 2013/32.

12 Vnútroštátny súd poznamenáva, že ak § 29 ods. 1 bod 2 AsylG spĺňa podmienky vyžadované článkom 33 ods. 2 písm. a) smernice 2013/32, „je [v tomto smere] nezlučiteľný“ s článkom 25 ods. 2 písm. a) smernice 2005/85. Podľa tohto ustanovenia uvedeného ako posledné „členské štáty môžu považovať žiadosť o azyl za neprípustnú..., ak... iný členský štát poskytol postavenie utečenca“.

13 Poľská vláda tvrdí, že z porovnania týchto dvoch ustanovení, t. j. článku 33 ods. 2 písm. a) smernice 2013/32 a článku 25 ods. 2 písm. a) smernice 2005/85, výslovne vyplýva, že smernica 2013/32 rozšírila rozsah právomocí, ktoré má členský štát na to, aby žiadosť považoval za neprípustnú. Táto vláda uvádza, že v súčasnosti môže byť žiadosť vyhlásená za neprípustnú nielen v prípade, že žiadateľovi bolo v inom členskom štáte priznané postavenie utečenca, ale aj v prípade, že mu v ňom bola poskytnutá doplnková ochrana. Podľa tejto istej vlády naopak podľa smernice 2005/85 mohla byť žiadosť považovaná za neprípustnú len vtedy, ak bolo žiadateľovi v inom členskom štáte poskytnuté postavenie utečenca.

48. V tejto súvislosti článok 52 prvý odsek prvá veta smernice 2013/32 stanovuje, že členské štáty uplatňujú vnútroštátne právne predpisy, ktorými sa preberá okrem iného článok 33 uvedenej smernice, na žiadosti o medzinárodnú ochranu podané *po* 20. júli 2015¹⁴, „*prípadne skôr*“, a na konania o odňatí medzinárodnej ochrany, ktoré začali *po* uvedenom dátume, „*prípadne skôr*“.

49. Z prípravných prác na smernici 2013/32 vyplýva, že slovné spojenie „*prípadne skôr*“, ktoré nebolo obsiahnuté v texte návrhu Komisie, [COM (2009) 554], bolo na koniec článku 52 prvého odseku prvej vety smernice 2013/32 doplnené Komisiou v prvom čítaní.¹⁵

50. Toto doplnenie stojí za podaním prejednávaných návrhov na začatie prejudiciálneho konania. Treba konštatovať, že toto ustanovenie je klasickým príkladom nesprávnej tvorby právnych predpisov alebo nerozhodnosti, ktorá stojí za viacerými návrhmi na začatie súdneho konania, čo tak vedie k značnému plytvaniu prostriedkov tak na vnútroštátnej úrovni, ako aj na európskej úrovni, a to už vôbec nerátam s útrapami, nech už ide čo i len o lehoty, ktorými si musia prejsť predmetné oprávnené osoby, ktoré sú napokon vystavené už iným problémom.

51. Pokiaľ by totiž toto slovné spojenie neexistovalo, článok 52 prvý odsek prvá veta smernice 2013/32 by bol dokonale jasný a 20. júl 2015 by bola jediným dátumom relevantným pre rozhodnutie, ktorá smernica sa uplatňuje. Navyše, na čo slúži ponechanie slov „*po* 20. júli 2015“, ak majú byť dotknuté aj návrhy podané pred týmto dátumom?

52. Na účely rozhodnutia otázky, či je dátum 20. júla 2015 stále relevantným pre posúdenie uplatnenia smernice 2013/32 *ratione temporis*, v súlade s pripomienkami poľskej vlády a Komisie sa domnievam, že článok 52 prvý odsek smernice 2013/32 sa má vykladať ako celok.

53. Podľa článku 52 prvého odseku druhej vety smernice 2013/32, žiadosti podané *pred* 20. júlom 2015 a konania o odňatí postavenia utečenca, ktoré začali *pred* uvedeným dátumom, sa budú riadiť zákonmi, inými právnymi predpismi a správными opatreniami prijatými podľa smernice 2005/85.

54. Z tohto dokonale jasného a kogentného ustanovenia vyplýva, že žiadosti o azyl navrhovateľov vo veci samej, ktoré boli všetky podané pred 20. júlom 2015, sa riadia zákonmi, inými právnymi predpismi a správными opatreniami prijatými podľa smernice 2005/85.¹⁶ Ak by sa slovné spojenie „*prípadne skôr*“, uvedené na konci článku 52 prvého odseku prvej vety smernice 2013/32 malo vykladať tak, že členským štátom ponecháva možnosť uplatniť vnútroštátne normy, ktorými sa preberá smernica 2013/32, na návrhy podané pred 20. júlom 2015, takýto výklad by bol v úplnom rozpore s článkom 52 prvým odsekom druhou vetou smernice 2013/32 a menil by sa tým jasný význam.

55. Nerozumiem však tomu, prečo by sa mal „*obetovať*“ jasný význam článku 52 prvého odseku druhej vety smernice 2013/32 s cieľom dať význam slovnému spojeniu „*prípadne skôr*“, ktorým sa zaviedla nejednoznačnosť, ba až protirečivosť do prvej vety tohto odseku. Vzhľadom na to, že v predmetnej otázke je smernica 2013/32 reštriktívnejšia než smernica 2005/85, tvrdenie Komisie, podľa ktorého článok 52 prvý odsek prvá veta smernice 2013/32 umožňuje retroaktívne uplatnenie ustanovení uvedenej smernice, ktoré sú pre žiadateľa o azyl priaznivejšie,¹⁷ sa ani nemá preskúmať.

14 Treba poznamenať, že podľa článku 51 ods. 1 smernice 2013/32 mal byť článok 33 uvedenej smernice prebratý najneskôr do 20. júla 2015. Okrem toho podľa článku 53 tejto smernice bola smernica 2005/85 zrušená s účinnosťou od 21. júla 2015. Vo veciach, o aké ide vo veci samej, bola doplnková ochrana poskytnutá a žiadosti o postavenie utečenca podané pred 20. júlom 2015.

15 Pozri článok 52 pozície Rady (EÚ) č. 7/2013 v prvom čítaní na účely prijatia smernice Európskeho parlamentu a Rady o spoločných konaniach o poskytovaní a odnímaní medzinárodnej ochrany (prepracované znenie), prijatej Radou 6. júna 2013 (C 179 E, s. 27).

16 Vzhľadom na kogentný charakter článku 52 prvého odseku druhej vety smernice 2013/32, vnútroštátne právne predpisy, akými je § 77 ods. 1 AsyLG, nemôžu stanoviť pôsobnosť *ratione temporis* článku 33 ods. 2 písm. a) smernice 2013/32 a článku 25 ods. 2 písm. a) smernice 2005/85.

17 Komisia sa domnieva, že ustanovenia smernice 2013/32 a vnútroštátne opatrenia určené na jej prebratie sa na žiadosti podané pred 20. júlom 2015 môžu uplatniť len vtedy, ak sú pre žiadateľa o azyl priaznivejšie než ustanovenia smernice 2005/85, a že sú tak z tohto dôvodu v súlade so zásadou priaznivejšieho zaobchádzania podľa článku 5 smernice 2005/85. Podľa Komisie tak výlučne v týchto prípadoch môže mať slovné spojenie „*prípadne skôr*“ praktický význam. Na pojednávaní z 8. mája 2018 advokát T. Magamadova (C-438/17) uviedol, že cieľom slovného spojenia „*prípadne skôr*“ je predčasné prebratie smernice 2013/32.

56. V dôsledku uvedeného, jediný logický výklad článku 52 prvého odseku prvej vety smernice 2013/32 je taký, že žiadosti podané *po* 20. júli 2015, ako aj konania o odňatí postavenia utečenca, ktoré začali *po* tomto dátume, sa riadia zákonmi, inými právnymi predpismi a správnymi opatreniami prijatými na účely prebratia smernice 2013/32.

57. Vnútroštátny súd sa svojou prvou otázkou vo veci C-438/17 tiež pýta na to, či skutočnosť, že žiadosť o azyl navrhovateľa vo veci samej v tejto veci, ktorá bola podaná v júni 2012 v celom rozsahu spadá do pôsobnosti nariadenia Dublin II¹⁸, je relevantná pre výklad článku 52 prvého odseku prvej vety smernice 2013/32. Vnútroštátny súd sa totiž domnieva, že uplatniteľnosť nariadenia Dublin II v prejednávanej veci môže brániť retroaktívnemu uplatneniu vnútroštátnej normy¹⁹ prijatej pri výkone rozšíreného oprávnenia, ktoré priznáva článok 33 ods. 2 písm. a) uvedenej smernice.²⁰

58. Vzhľadom na to, že z mojej odpovede v bode 54 týchto návrhov vyplýva, že článok 33 ods. 2 písm. a) smernice 2013/32 sa neuplatňuje pred 20. júlom 2015, ktorý je dátumom, kedy už nariadenie Dublin III bolo účinné, otázka, či nariadenie Dublin II bráni retroaktívnemu uplatneniu vnútroštátnej normy prijatej pri výkone rozšíreného oprávnenia, ktoré priznáva 33 ods. 2 písm. a) uvedenej smernice, vôbec nevzniká.

59. Svojou druhou otázkou vo veci C-438/17 sa vnútroštátny súd pýta, či článok 52 prvý odsek smernice 2013/32 umožňuje retroaktívne vykonanie rozšíreného oprávnenia uvedeného v článku 33 ods. 2 písm. a) smernice 2013/32 vo vzťahu k žiadostiam o azyl, o ktorých ešte nebolo rozhodnuté v čase tohto vykonania a ktoré už boli podané pred nadobudnutím účinnosti smernice 2013/32.²¹

60. Keďže z mojej odpovede v bode 54 týchto návrhov vyplýva, že článok 33 ods. 2 písm. a) smernice 2013/32 sa neuplatňuje pred 20. júlom 2015, ani otázka, či článok 52 prvý odsek prvá veta smernice 2013/32 umožňuje retroaktívne vykonanie rozšíreného oprávnenia uvedeného v článku 33 ods. 2 písm. a) smernice 2013/32 vo vzťahu k žiadostiam o azyl, o ktorých ešte nebolo rozhodnuté v čase tohto vykonania a ktoré už boli podané pred nadobudnutím účinnosti uvedenej smernice, nevzniká.

61. Vzhľadom na vyššie uvedené usudzujem, že článok 52 prvý odsek smernice 2013/32 bráni tomu, aby sa na žiadosti o medzinárodnú ochranu, ktoré boli podané pred 20. júlom 2015, uplatnila vnútroštátna právna úprava, ktorou sa preberá článok 33 ods. 2 písm. a) smernice 2013/32 a ktorá vytvára dôvod neprípustnosti, v prípade, že žiadateľovi bola v inom členskom štáte priznaná doplnková ochrana. Skutočnosť, že v súlade s článkom 49 nariadenia Dublin III žiadosť o azyl ešte plne spadá do pôsobnosti nariadenia Dublin II alebo že žiadosť o azyl bola podaná pred nadobudnutím účinnosti smernice 2013/32 a pred jej prebratím do vnútroštátneho práva, nie je relevantná.

62. Treba konštatovať, že vzhľadom na moje odpovede na prvú prejudiciálnu otázku vo veciach C-297/17, C-318/17 a C-319/17 a na obidve otázky vo veci C-438/17 sú ostatné prejudiciálne otázky, ktoré vnútroštátny súd položil vo veciach C-297/17, C-318/17 a C-319/17, bezpredmetné. Preskúvam ich teda len pre prípad, že by sa Súdny dvor nestotožnil s odpoveďou navrhnutou na prvú otázku.

18 Nariadenie Dublin III nadobudlo účinnosť 1. januára 2014.

19 T. j. § 29 ods. 1 bod 2 AsyIG.

20 Podľa vnútroštátneho súdu „Spolková republika Nemecko by tak totiž mohla byť (mohla by sa stať) medzinárodne zodpovednou na základe dublinských pravidiel na účely vecného posúdenia a rozhodnutia (novej) žiadosti o azyl, ktorej cieľom je získanie (posilnenej) ochrany utečenca, pričom ide o žiadosť, ktorú by jej neprináležalo ani vecne posúdiť, ani rozhodnúť podľa ustanovenia, ktorým sa retroaktívne preberá článok 33 ods. 2 písm. a) smernice 2013/32/EÚ. Znenie článku 33 ods. 1 smernice 2013/32/UE, v ktorom sa uvádza výlučne nariadenie Dublin III, by v tomto smere mohlo svedčiť o tom, že predmetné ustanovenie sa v každom prípade nemôže uplatniť v prípadoch, na ktoré sa ešte plne vzťahuje nariadenie Dublin II“. (Bod 16 návrhu na začatie prejudiciálneho konania vo veci C-438/17).

21 Vnútroštátny súd položil túto otázku vzhľadom na skutočnosť, že na rozdiel od žiadostí o azyl vo veciach C-297/17, C-318/17 a C-319/17, ktoré boli podané 29. novembra 2013, žiadosť o azyl T. Magamadova z 19. júna 2012 bola podaná pred nadobudnutím účinnosti smernice 2013/32. Podľa článku 54 smernice 2013/32 uvedená smernica „nadobúda účinnosť dvadsiatym dňom po jej uverejnení v Úradnom vestníku Európskej únie“. Smernica 2013/32 bola v Úradnom vestníku Európskej únie uverejnená 29. júna 2013.

B. O druhej otázke vo veciach C-297/17, C-318/17 a C-319/17

63. Touto prejudiciálnou otázkou, ktorá sa týka osobitne výkladu článku 33 smernice 2013/32, sa vnútroštátny súd pýta, či členské štáty majú právo si vybrať medzi tým, že buď na základe nariadenia Dublin II a nariadenia Dublin III žiadosť o azyl nebudú posudzovať, a to z dôvodu, že tieto nariadenia určujú iný členský štát ako zodpovedný za posúdenie žiadosti o medzinárodnú ochranu,²² alebo že ju zamietnu ako neprípustnú na základe článku 33 ods. 2 písm. a) smernice 2013/32.²³

64. Domnievam sa, že zo samotného znenia článku 33 ods. 1 smernice 2013/32 a osobitne zo slovného spojenia „okrem prípadov, v ktorých sa žiadosť neposudzuje v súlade s nariadením [Dublin III]“ jasne vyplýva, že členský štát má právo si vybrať medzi tým, že buď žiadosť o azyl nebude posudzovať, pretože je zodpovedným iný členský štát, alebo že ju zamietne ako neprípustnú na základe článku 33 ods. 2 písm. a) smernice 2013/32.

65. V tejto súvislosti v súlade s pripomienkami Komisie²⁴ usudzujem, že článok 33 ods. 1 smernice 2013/32 nestanovuje žiadnu prioritu alebo hierarchiu medzi pravidlami týkajúcimi sa určenia zodpovedného členského štátu a dôvodmi neprípustnosti podľa článku 33 ods. 2 smernice 2013/32. Z uvedeného vyplýva, že členský štát nie je povinný prioritne posúdiť to, či je alebo nie je zodpovedný za posúdenie žiadosti o medzinárodnú ochranu, a môže túto žiadosť zamietnuť z jedného z dôvodov neprípustnosti podľa článku 33 ods. 2 smernice 2013/32. Vzhľadom na neexistenciu akejkoľvek priority alebo hierarchie medzi predmetnými pravidlami sa táto zásada slobodného výberu uplatňuje aj z dôvodov hospodárnosti konania.

C. O tretej a štvrtej otázke vo veciach C-297/17, C-318/17 et C-319/17

66. Svojou treťou prejudiciálnou otázkou vo veciach C-297/17, C-318/17 a C-319/17 sa vnútroštátny súd pýta, či článok 33 ods. 2 písm. a) smernice 2013/32 bráni tomu, aby členský štát zamietol ako neprípustnú žiadosť o azyl, ktorú mu podal žiadateľ, ktorému už v inom členskom štáte bola poskytnutá doplnková ochrana, jednak v prípade, že azylové konanie v tomto inom členskom štáte malo a stále má systémové chyby, a jednak v prípade, že životné podmienky osôb, ktorým bola udelená doplnková ochrana v tomto inom členskom štáte, sú v rozpore s článkom 4 Charty a s článkom 3 EDLP alebo nespĺňajú podmienky článku 20 a nasl. smernice 2011/95, pričom však nie sú až také, že by boli v rozpore s článkom 4 Charty?

67. Svojou štvrtou otázkou vo veciach C-297/17, C-318/17 a C-319/17 sa vnútroštátny súd pýta, či právo Únie bráni tomu, aby členský štát uplatňoval dôvod neprípustnosti podľa článku 33 ods. 2 písm. a) smernice 2013/32 na žiadosť o medzinárodnú pomoc v prípade, že osoby, ktorým bola táto medzinárodná pomoc poskytnutá, nedostávajú žiadne peňažné dávky na pokrytie životných potrieb

22 Poukazujem, že v bode 42 uznesenia z 5. apríla 2017, Ahmed (C-36/17, EU:C:2017:273), Súdny dvor rozhodol, že „ustanovenia a zásady nariadenia [Dublin III] upravujúce priamym alebo nepriamym spôsobom lehoty na predloženie dožiadania o prijatie späť nie sú uplatniteľné v situácii... v ktorej štátny príslušník tretej krajiny podal žiadosť o medzinárodnú ochranu v členskom štáte po tom, čo mu bola v inom členskom štáte priznaná doplnková ochrana“. Súdny dvor v tomto uznesení nerozhodol, či členské štáty majú právo si vybrať z toho, že buď na základe nariadenia Dublin III žiadosť o azyl nebudú posudzovať, alebo že ju zamietne ako neprípustnú na základe článku 33 ods. 2 písm. a) smernice 2013/32.

23 Podľa Komisie sa táto otázka „dá vysvetliť skutočnosťou, že nemecké právo v článku 29 ods. 1 bode 1 písm. a) AsylG stanovuje za dôvod neprípustnosti ten prípad, ak je za posúdenie žiadosti o azyl zodpovedný iný štát na základe nariadenia [Dublin III]“ (bod 22 pripomienok Komisie; kurzívou zvýraznil generálny advokát).

24 Žalobcovia vo veci samej vo veciach C-297/17, C-318/17 a C-319/17 usudzujú, že nariadenie Dublin sa už nemôže uplatniť vtedy, ak tak ako v prejednávanej veci členský štát zodpovedný na základe nariadenia Dublin II odmietol dotknutú osobu prevziať. Nemecká vláda sa domnieva, že nariadenie Dublin III sa už neuplatňuje v prípade, že utečencom už bola poskytnutá medzinárodná ochrana. Táto vláda sa domnieva, že článok 33 ods. 2 smernice 2013/32 stanovuje rozdiel medzi dvomi prípadmi, v ktorých sa žiadosť o azyl vecne neposudzuje: je nimi na jednej strane neprípustnosť na základe ustanovení nariadenia Dublin III, a na druhej strane neprípustnosť založená na dôvodoch uvedených v článku 33 ods. 2 tejto smernice. Podľa tejto vlády teda neexistuje konkurencia medzi právnymi predpismi ani možnosť výberu.

alebo takéto dávky síce dostávajú, no ich výška je oveľa nižšia než výška takýchto dávok v iných členských štátoch, pričom sa však s nimi v tejto súvislosti nezaobchádza inak než so štátnymi príslušníkmi predmetného členského štátu a táto situácia nie je až taká, že by bola v rozpore s článkom 4 Charty.

68. Treba poznamenať, že návrh na začatie prejudiciálneho konania neobsahuje *žiadnu* informáciu ani o konaní o poskytovaní medzinárodnej ochrany v Bulharsku, ani o životných podmienkach osôb, ktorým bola poskytnutá medzinárodná ochrana v tomto členskom štáte.

69. Preskúvam druhú časť tretej otázky vo veciach C-297/17, C-318/17 a C-319/17 so štvrtou otázkou a následne prvú časť tretej otázky.

1. O druhej časti tretej otázky a štvrtej otázky

70. Touto prejudiciálnou otázkou sa vnútroštátny súd pýta, či „právo Únie vyžaduje, aby sa následná žiadosť osoby, ktorej bola priznaná doplnková ochrana v inom členskom štáte, posudzovala, a to napriek vnútroštátnej norme, ktorou sa vykonáva článok 33 ods. 2 písm. a) smernice 2013/32, pokiaľ existenčné podmienky osôb, ktorým bola v tomto inom členskom štáte poskytnutá doplnková ochrana, sú v rozpore s článkom 3... EDLP [a článkom 4 Charty] alebo nespĺňajú podmienky vyžadované článkom 20 a nasl. smernice 2011/95, keďže sú horšie než tento minimálny štandard“.

a) Úvodné poznámky k článku 4 Charty

71. Podľa ustálenej judikatúry Súdneho dvora treba pravidlá sekundárneho práva Únie vykladať a uplatňovať pri rešpektovaní základných práv zaručených Chartou. Zákaz trestov alebo neľudského alebo ponižujúceho zaobchádzania, upravený v článku 4 Charty, má v tejto súvislosti podstatný význam, keďže tento zákaz je absolútny, pretože je úzko spojený s rešpektovaním ľudskej dôstojnosti upravenej v článku 1 Charty.²⁵

72. Spoločný európsky azylový systém bol vytvorený v kontexte umožňujúcom sa domnievať, že všetky štáty, ktoré sa na ňom zúčastňujú, či už sú členskými štátmi alebo tretími krajinami, dodržiavajú základné práva vrátane práv založených na Ženevskom dohovore a protokole z roku 1967, ako aj v EDLP, a že členské štáty si môžu v tejto súvislosti vzájomne dôverovať. Za týchto okolností Súdny dvor rozhodol, že sa musí uplatniť domnienka, že zaobchádzanie so žiadateľmi o azyl v každom členskom štáte je v súlade s požiadavkami Charty, so Ženevským dohovorom, ako aj s EDLP.²⁶

73. Bez ohľadu na túto domnienku súladu Súdny dvor tiež rozhodol, že nemožno vylúčiť, že sa fungovanie spoločného európskeho azylového systému bude v praxi stretávať s veľkými ťažkosťami v konkrétnom členskom štáte, takže bude existovať vážne riziko, že sa so žiadateľmi o azyl v prípade odovzdania do tohto členského štátu bude zaobchádzať spôsobom nezlučiteľným s ich základnými právami.²⁷

²⁵ Pozri rozsudok zo 16. februára 2017, C. K. a i., (C-578/16 PPU, EU:C:2017:127, bod 59 a citovaná judikatúra). Podľa Súdneho dvora zákaz neľudského alebo ponižujúceho zaobchádzania upravený v článku 4 Charty zodpovedá zakazu uvedenému v článku 3 EDLP a v tomto rozsahu je v súlade s článkom 52 ods. 3 Charty jeho zmysel a rozsah rovnaký ako zmysel a rozsah, ktorý tomuto zakazu priznáva tento dohovor (rozsudok zo 16. februára 2017, C. K. a i., C-578/16 PPU, EU:C:2017:127, bod 67). Okrem toho z článku 15 ods. 2 EDLP vyplýva, že z článku 3 EDLP nie je možná žiadna výnimka a Súdny dvor potvrdil, že judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k článku 3 EDLP treba zohľadniť pri výklade článku 4 Charty (rozsudok zo 16. februára 2017, C. K. a i., C-578/16 PPU, EU:C:2017:127, bod 68).

²⁶ Pozri v tomto zmysle rozsudok z 21. decembra 2011, N. S. a i. (C-411/10 a C-493/10, EU:C:2011:865, body 78 až 80).

²⁷ Pozri rozsudok z 21. decembra 2011, N. S. a i. (C-411/10 a C-493/10, EU:C:2011:865, bod 81).

74. V bode 99 rozsudku z 21. decembra 2011, N. S. a i. (C-411/10 a C-493/10, EU:C:2011:865), Súdny dvor jasne uvádza, „že uplatnenie nariadenia [Dublin III] na základe nevyvrátiteľnej domnienky, že v členskom štáte, ktorý má za normálnych okolností právomoc posúdiť jeho žiadosť, budú dodržané základné práva žiadateľa o azyl, je nezlučiteľné s povinnosťou členských štátov vykladať a uplatňovať nariadenie [Dublin III] spôsobom, ktorý je v súlade so základnými právami“. V dôsledku uvedeného ide o domnienku súladu, ktorá je vyvrátiteľná.

75. Súdny dvor tiež v bodoch 86 až 94 a 106 vo svojom rozsudku z 21. decembra 2011, N. S. a i. (C-411/10 a C-493/10, EU:C:2011:865), poznamenal, že odovzdanie žiadateľov o azyl v rámci dublinského systému môže byť za určitých okolností v rozpore so zákazom podľa článku 4 Charty. Súdny dvor tak rozhodol, že žiadateľ o azyl je vystavený skutočnému riziku, že bude vystavený neľudskému alebo ponižujúcemu zaobchádzaniu v zmysle tohto článku v prípade odovzdania do členského štátu, v ktorom by bolo možné sa vážne obávať, že *v konaní o azyle a podmienkach prijímania žiadateľov existujú systémové chyby*. V dôsledku uvedeného v súlade so zákazom upraveným v uvedenom článku teda prináleží členským štátom neuskutočniť v rámci dublinského systému odovzdania do členského štátu v prípade, že musia vedieť, že v tomto štáte takéto chyby existujú.²⁸

76. Rozsudok z 21. decembra 2011, N. S. a i. (C-411/10 a C-493/10, EU:C:2011:865), bol vydaný v situácii analogickej so situáciou, ktorá je uvedená v rozsudku ESĽP z 21. januára 2011, M. S. S. v. Belgicko a Grécko²⁹, a ktorá sa týka článku 3 ESĽP, pričom touto situáciou je konkrétne odovzdanie žiadateľa o azyl zo strany belgických orgánov do Grécka, ktorý bol členským štátom zodpovedným za posúdenie jeho žiadosti.³⁰ V bode 88 rozsudku z 21. decembra 2011, N. S. a i. (C-411/10 a C-493/10, EU:C:2011:865), Súdny dvor konštatoval, že ESĽP rozhodol okrem iného tak, že Belgické kráľovstvo porušilo článok 3 ESĽP jednak tým, že sťažovateľa vystavilo nebezpečenstvu vyplývajúcej z chýb konania o azyle v Grécku, keďže belgické orgány vedeli alebo mali vedieť, že tento sťažovateľ nemal nijakú záruku, že jeho žiadosť o azyl bude riadne preskúmaná gréckymi orgánmi, a jednak tým, že vedome vystavili žiadateľa podmienkam pobytu v zariadení pre cudzincov a životným podmienkam predstavujúcim ponižujúce zaobchádzanie.³¹

77. Napriek tomu, že judikatúra založená na rozsudku z 21. decembra 2011, N. S. a i. (C-411/10 a C-493/10, EU:C:2011:865), týkajúca sa existencie systémových chýb v konaní o azyle a podmienok prijímania žiadateľov bola v roku 2013 kodifikovaná v článku 3 ods. 2 druhom pododseku nariadenia Dublin III, Súdny dvor rozhodol, že z toho nemožno vyvodiť záver, že akékoľvek porušenie základného práva zodpovedným členským štátom má vplyv na povinnosti iných členských štátov dodržiavať

28 Pozri tiež v tomto zmysle rozsudok zo 16. februára 2017, C. K. a i. (C-578/16 PPU, EU:C:2017:127, bod 60 a citovaná judikatúra).

29 CE:ECHR:2011:0121JUD003069609.

30 Treba poznamenať, že Európsky súd pre ľudské práva pri skúmaní podmienok prijímania žiadateľov o medzinárodnú ochranu v Grécku zohľadnil povinnosti, ktoré majú grécke orgány na základe smernice Rady 2003/9/ES z 27. januára 2003, ktorou sa ustanovujú minimálne normy pre prijímanie žiadateľov o azyl (Ú. v. ES L 31, 2003, s. 18; Mim. vyd. 19/006, s. 101), ktorá stanovuje normy pre prijímanie žiadateľov o medzinárodnú ochranu (rozsudok ESĽP, 21. januára 2011, M.S. S. v. Belgicko a Grécko, CE:ECHR:2011:0121JUD003069609, bod 263).

31 Európsky súd pre ľudské práva vo svojom rozsudku rozhodol, že v situácii *extrémnej hmotnej núdze* môže vzniknúť problém z hľadiska článku 3 ESĽP. Tento súd následne konštatoval, že situácia, v ktorej sa nachádzal predmetný sťažovateľ, je osobitne závažná. Európsky súd pre ľudské práva uviedol, že „[sťažovateľ vysvetlil, že] mesiace žil v úplnej núdzi a nemohol uspokojovať žiadnu zo svojich základných potrieb: najesť sa, umyť sa a mať ubytovanie. K tomu sa pridávali neprestajné obavy z toho, že bude napadnutý a okradnutý, ako aj absolútna neexistencia vyhliadky na to, že sa jeho situácia zlepší“ (ESĽP, 21. januára 2011, M.S. S. v. Belgicko a Grécko, CE:ECHR:2011:0121JUD003069609, body 252 až 254). V bode 263 tohto rozsudku Európsky súd pre ľudské práva rozhodol, že grécke orgány „riadne nezohľadnili zraniteľnosť sťažovateľa ako žiadateľa o azyl a treba ich brať na zodpovednosť z dôvodu ich pasivity, podmienok, v ktorých sa tento žiadateľ nachádzal dlhé mesiace, žijúc na ulici, bez peňažných prostriedkov, bez prístupu k sociálnym zariadeniam, pričom nemal žiadnu možnosť postarať sa o uspokojenie svojich základných potrieb. Uvedený súd sa domnieval, že sťažovateľ bol obeťou ponižujúceho zaobchádzania svedčiaceho o nedostatku rešpektovania jeho dôstojnosti a že táto situácia v ňom bez akýchkoľvek pochybností vzbudila pocity strachu, úzkosti alebo menejcennosti, ktoré ho mohli dovádzať do zúfalstva. Tento súd usúdil, že takéto existenčné podmienky, v spojení s pretrvávajúcou neistotou, v ktorej zotrval, a absolútnou neexistenciou vyhliadok na to, že sa jeho situácia zlepší, dosiahli taký stupeň závažnosti, aký vyžaduje článok 3 [EDĽP]“.

ustanovenia nariadenia Dublin III.³² Nebolo by totiž zlučiteľné s cieľmi a systémom nariadenia Dublin III, aby akékoľvek porušenie pravidiel, ktorými sa riadi spoločný azylový systém, stačilo na to, aby sa zabránilo odovzdaniu žiadateľa o azyl do iného členského štátu, ktorý je za normálnych okolností príslušným.³³

78. Pokiaľ ide o nebezpečenstvá spojené so *samotným odovzdaním* žiadateľa o medzinárodnú ochranu, Súdny dvor v bode 65 rozsudku zo 16. februára 2017, C. K. a i. (C-578/16 PPU, EU:C:2017:127), rozhodol, že toto odovzdanie je možné uskutočniť iba za podmienok vylučujúcich, že toto odovzdanie so sebou bude prinášať skutočné riziko, že dotknutá osoba bude vystavená neľudskému alebo ponižujúcemu zaobchádzaniu v zmysle článku 4 Charty. Súdny dvor v tejto súvislosti zohľadnil osobitne závažný stav dotknutej osoby,³⁴ ktorý mohol viesť k nemožnosti odovzdať ho do iného členského štátu, a to aj v prípade neexistencie systémových chýb konania o azyle a podmienok prijímania žiadateľov o azyl v zodpovednom členskom štáte.

79. V bode 91 rozsudku zo 16. februára 2017, C. K. a i. (C-578/16 PPU, EU:C:2017:127), totiž Súdny dvor výslovne zamietol tvrdenie Komisie, podľa ktorého z článku 3 ods. 2 druhého pododseku nariadenia Dublin III vyplýva, že iba existencia systémových chýb v zodpovednom členskom štáte môže mať vplyv na povinnosť odovzdať žiadateľa o azyl do zodpovedného členského štátu.³⁵

80. Súdny dvor v tejto súvislosti zdôraznil všeobecnú povahu článku 4 Charty, ktorý zakazuje neľudské alebo ponižujúce zaobchádzanie vo všetkých jeho podobách, a tiež zdôraznil skutočnosť, že s absolútnou povahou tohto zákazu by bolo zjavne nezlučiteľné, ak by členské štáty mohli ignorovať skutočné a preukázané riziko neľudského alebo ponižujúceho zaobchádzania týkajúceho sa žiadateľa o azyl s odôvodnením, že toto riziko nevyplýva zo systémovej chyby v zodpovednom členskom štáte.³⁶

81. V bode 95 rozsudku zo 16. februára 2017, C. K. a i. (C-578/16 PPU, EU:C:2017:127), sa uvádza, že nemožnosť vykonať odovzdanie za okolností, o aké ide v tejto veci, „*plne rešpektuje zásadu legitímnej dôvery*, keďže ani zďaleka neovplyvňuje existenciu domnienky dodržiavania základných práv v každom členskom štáte, ale zabezpečuje, aby členské štáty náležite zohľadnili výnimočné situácie, o ktorých sa

32 Pozri rozsudok z 21. decembra 2011, N. S. a i. (C-411/10 a C-493/10, EU:C:2011:865, bod 82).

33 Tamže, bod 84.

34 V tejto veci Súdny dvor rozhodol, že neexistujú závažné dôvody, pre ktoré by sa dalo domnievať, že v konaní o azyle a podmienkach prijímania žiadateľov o azyl v zodpovednom členskom štáte existujú systémové chyby. Súdny dvor však rozhodol, že nemožno vylúčiť, že samotné odovzdanie žiadateľa o azyl, ktorého zdravotný stav je osobitne závažný, môže pre dotknutú osobu samo osebe predstavovať skutočné riziko neľudského alebo ponižujúceho zaobchádzania v zmysle článku 4 Charty, a to bez ohľadu na kvalitu prijatia a starostlivosti dostupnej v členskom štáte zodpovednom za posúdenie jej žiadosti. Súdny dvor usúdil, že za okolností, v ktorých by odovzdanie žiadateľa o azyl trpiaceho osobitne závažným psychickým alebo fyzickým ochorením so sebou prináša skutočné a preukázané riziko významného a nezvratného zhoršenia jeho zdravotného stavu, toto odovzdanie predstavuje neľudské a ponižujúce zaobchádzanie v zmysle uvedeného článku. Súdny dvor dodal, že prináleží orgánom členského štátu, ktorý má uskutočniť odovzdanie, a prípadne jeho súdom, aby odstránili akúkoľvek závažnú pochybnosť týkajúcu sa vplyvu odovzdania na zdravotný stav dotknutej osoby tým, že prijímú preventívne opatrenia nevyhnutné na to, aby jej odovzdanie prebehlo za podmienok umožňujúcich vhodne a dostatočne ochrániť zdravotný stav tejto osoby. V prípade, ak by vzhľadom na osobitnú závažnosť ochorenia dotknutého žiadateľa o azyl prijatie uvedených preventívnych opatrení nepostačovalo na zabezpečenie, že jeho odovzdanie so sebou neprinesie skutočné riziko významného a nezvratného zhoršenia jeho zdravotného stavu, prináleží orgánom daného členského štátu, aby odložili odovzdanie dotknutej osoby, a to na tak dlho, kým jej zdravotný stav nebude taký, že bude schopná takéhoto odovzdania. Rozsudok zo 16. februára 2017, C. K. a i. (C-578/16 PPU, EU:C:2017:127, body 71, 73 a 96).

35 Poukazujem na to, že Európsky súd pre ľudské práva vo svojom rozsudku zo 4. novembra 2014, Tarakhel v. Švajčiarsko (CE:ECHR:2014:1104JUD002921712), rozhodol, že s cieľom preveriť, či odovzdanie žiadateľa o medzinárodnú ochranu na základe dublinského systému predstavuje neľudské alebo ponižujúce zaobchádzanie, je potrebné zisťovať, či s ohľadom na všeobecnú situáciu prijímacej štruktúry žiadateľov o azyl v zodpovednom členskom štáte a *osobitnú situáciu sťažovateľov* existujú závažné a preukázané dôvody, na základe ktorých sa dá domnievať, že v prípade vrátenia do Talianska by sťažovatelia mohli byť predmetom zaobchádzania, ktoré je v rozpore s článkom 3 EDLP. Európsky súd pre ľudské práva rozhodol, že v relevantnom období situáciu Talianska nebolo nijak možné prirovnať k situácii Grécka v čase vydania rozsudku ESLP z 21. januára 2011, M.S. S. v. Belgicko a Grécko (CE:ECHR:2011:0121JUD003069609), a že prístup v tejto veci nemôže byť rovnaký ako prístup, na základe ktorého bol vydaný rozsudok ESLP z 21. januára 2011, M.S. S. v. Belgicko a Grécko (CE:ECHR:2011:0121JUD003069609). Európsky súd pre ľudské práva však rozhodol, že ak by sťažovatelia (pár so šiestimi maloletými deťmi, pričom na tieto deti sa vzťahuje osobitná ochrana vzhľadom na ich osobitné potreby a ich mimoriadnu zraniteľnosť), mali byť vrátené do Talianska bez toho, aby švajčiarske orgány vopred získali od talianskych orgánov individuálnu záruku, pokiaľ ide jednak o prevzatie prispôbené veku detí a jednak zachovanie celistvosti rodiny, došlo by k porušeniu článku 3 EDLP.

36 Pozri rozsudok zo 16. februára 2017, C. K. a i. (C-578/16 PPU, EU:C:2017:127, bod 93).

uvažuje v tomto rozsudku. *Navyše ak by členský štát pristúpil k odovzdaniu žiadateľa o azyl v takýchto situáciách, neľudské a ponižujúce zaobchádzanie, ktoré by z toho vyplynulo, by nebolo priamo či nepriamo pripísateľné orgánom zodpovedného členského štátu, ale iba prvému členskému štátu*³⁷.

82. Tento opatrný prístup, ktorý zdôrazňuje ochranu základných zásad a ľudských práv, sa odráža aj v judikatúre Európskeho súdu pre ľudské práva. V bode 126 svojho rozsudku zo 4. novembra 2014, Tarakhel v. Švajčiarsko (CE:ECHR:2014:1104JUD002921712), totiž Európsky súd pre ľudské práva pripomína, že „výhrada určitej osoby, podľa ktorej by ju vrátenie do tretieho štátu vystavilo zaobchádzaniu zakázanému článkom 3 [EDLP], musí byť povinne predmetom pozorného preskúmania zo strany vnútroštátneho orgánu“.

83. Na rozdiel od okolností existujúcich vo veciach, v ktorých boli vydané rozsudky z 21. decembra 2011, N. S. a i. (C-411/10 a C-493/10, EU:C:2011:865), a zo 16. februára 2017, C. K. a i. (C-578/16 PPU, EU:C:2017:127), ktoré sa v prvom z uvedených prípadov týkali systémových chýb v konaní o azyle a podmienkach prijímania žiadateľov a v druhom prípade odovzdania žiadateľa o medzinárodnú ochranu ako takého, veci C-297/17, C-318/17 a C-319/17 sa týkajú zohľadnenia situácie, ktorá by mohla nastať *po* poskytnutí medzinárodnej ochrany v zodpovednom členskom štáte.

84. Okrem toho sa prejednávane prejudiciálne otázky netýkajú nariadenia Dublin III, ale dôvodu neprípustnosti podľa článku 33 ods. 2 písm. a) smernice 2013/32.

85. Týmito novými okolnosťami sa Súdny dvor ešte nezaoberal.

b) Uplatňovanie článku 4 Charty

86. Článok 51 ods. 1 Charty stanovuje, že jej ustanovenia sú určené pre členské štáty výlučne vtedy, ak vykonávajú právo Únie.

87. Podľa môjho názoru majú členské štáty pri uplatňovaní dôvodu neprípustnosti podľa článku 33 ods. 2 písm. a) smernice 2013/32 povinnosť dodržiavať článok 4 Charty, týkajúci sa zákazu neľudského alebo ponižujúceho zaobchádzania, ktorý má absolútny charakter.³⁸

88. V súlade so zásadou vzájomnej dôvery sa musí uplatniť domnienka, že zaobchádzanie s osobami požívajúcimi medzinárodnú ochranu v každom členskom štáte je v súlade s požiadavkami Charty, Ženevského dohovoru, ako aj EDLP.³⁹ Táto prezumpcia súladu je posilnená, ak členský štát *de iure*⁴⁰, *ale aj de facto* preberie ustanovenia kapitoly VII smernice 2011/95, s názvom „Obsah medzinárodnej ochrany“, ktorá stanovuje takú úroveň sociálnej ochrany predmetnej osoby požívajúcej medzinárodnú ochranu, ktorá je rovnocenná úrovni stanovenej Ženevským dohovorom, ba vyššia než táto.

89. Ako som však už uviedol v bode 73 vyššie, táto domnienka súladu, okrem iného s článkom 4 Charty, nie je nevyvrátiteľná.

90. Domnievam sa, že z bodov 253 a 254 rozsudku ESLP z 21. januára 2011, M.S. S. v. Belgicko a Grécko (CE:ECHR:2011:0121JUD003069609), a z bodu 80 rozsudku z 21. decembra 2011, N. S. a i. (C-411/10 et C-493/10, EU:C:2011:865), analogicky vyplýva, že členský štát by porušil článok 4 Charty, ak by sa osoby požívajúce medzinárodnú ochranu, ktoré sú absolútne závislé na pomoci z verejných prostriedkov, stretávali s ľahostajnosťou úradov tak, že by sa ocitli v situácii nedostatku alebo núdze do takej závažnej miery, že by sa tým porušovala ľudská dôstojnosť.

³⁷ Kurzívou zvýraznil generálny advokát.

³⁸ Pozri analogicky rozsudok z 21. decembra 2011, N. S. a i. (C-411/10 a C-493/10, EU:C:2011:865, body 64 až 69).

³⁹ Rozsudok z 21. decembra 2011, N. S. a i. (C-411/10 a C-493/10, EU:C:2011:865, body 78 až 80).

⁴⁰ Podľa článku 288 ZFEÚ je totiž členský štát viazaný výsledkom, ktorý sa má dosiahnuť.

91. Inak povedané, na to, aby sa dalo dospieť k záveru, že existujú závažné a preukázané dôvody domnievať sa, že osobám požívajúcim medzinárodnú ochranu bude hroziť skutočné riziko neľudského alebo ponižujúceho zaobchádzania v zmysle článku 4 Charty z dôvodu ich životných podmienok v zodpovednom členskom štáte na základe uplatnenia nariadenia Dublin III, musia sa tieto osoby nachádzať v *situácii osobitnej závažnosti*,⁴¹ ktorá by vyplývala zo systémových chýb vo vzťahu k nim v tomto členskom štáte.

92. V takejto absolútne výnimočnej situácii členský štát nemôže na žiadosť o medzinárodnú ochranu uplatniť dôvod neprípustnosti podľa článku 33 ods. 2 písm. a) smernice 2013/32 a musí žiadosť o medzinárodnú ochranu, ktorá mu bola predložená, preskúmať.

93. Vzhľadom na vyššie uvedené a predovšetkým na absolútny charakter zákazu neľudského a ponižujúceho zaobchádzania, upraveného v článku 4 Charty, usudzujem, že právo Únie bráni tomu, aby členský štát uplatnil na žiadosť o medzinárodnú ochranu dôvod neprípustnosti podľa článku 33 ods. 2 písm. a) smernice 2013/32 v prípade, že existenčné podmienky osôb, ktorým bola v inom členskom štáte poskytnutá doplnková ochrana, sú v rozpore s článkom 4 Charty.

c) Uplatňovanie článku 20 a nasl. smernice 2011/95

94. Kapitola VII smernice 2011/95, týkajúca sa obsahu medzinárodnej ochrany, obsahuje okrem iného ustanovenia týkajúce sa prístupu osôb požívajúcich medzinárodnú ochranu k zamestnaniu⁴², vzdelaniu⁴³, sociálnemu zabezpečeniu⁴⁴ a zdravotnej starostlivosti⁴⁵, v ktorých sa ukladá povinnosť zaobchádzania, ktoré je totožné so zaobchádzaním vyhradeným pre štátnych príslušníkov členského štátu.

95. Okrem toho podľa článku 32 smernice 2011/95 musia mať osoby s postavením medzinárodnej ochrany prístup k ubytovaniu za rovnakých podmienok ako ostatní štátni príslušníci tretej krajiny, ktorí majú legálny pobyt na ich územiach.⁴⁶

96. Z uvedeného vyplýva, že ustanovenia kapitoly VII smernice 2011/95 nestanovujú úroveň alebo minimálnu výšku sociálnych výhod, ktoré sa musia poskytnúť osobám požívajúcim medzinárodnú ochranu, ale len zaobchádzanie ako s vlastnými štátnymi príslušníkmi, alebo výnimočne zaobchádzanie rovnocenné zaobchádzaniu, ktoré sa uplatňuje na štátnych príslušníkov iných tretích krajín s legálnym bytóm na území členského štátu.⁴⁷

97. Vzhľadom na neexistenciu skutočnej politiky v oblasti medzinárodnej ochrany v rámci Únie, financovanej z jej vlastného rozpočtu, ktorá by osobám požívajúcim túto ochranu zaručila jednotné minimálne životné podmienky, ustanovenia kapitoly VII smernice 2011/95 odrážajú zásadu subsidiarity zakotvenú v článku 5 ods. 3 ZEÚ, keďže jasne zohľadňujú existenciu rozličných úrovní sociálnych výhod v členských štátoch.

41 Pozri ESLP, 21. januára 2011, M.S. S. v. Belgicko a Grécko (CE:ECHR:2011:0121JUD003069609, bod 254).

42 Pozri článok 26 smernice 2011/95. Pozri tiež články 17 až 19 Ženevského dohovoru.

43 Pozri článok 27 smernice 2011/95 a článok 22 Ženevského dohovoru.

44 Pozri článok 29 smernice 2011/95. Podľa článku 29 ods. 2 smernice 2011/95, „odchylne od všeobecného pravidla stanoveného v odseku 1 môžu členské štáty obmedziť sociálnu pomoc udeľovanú osobám s postavením utečenca alebo osobám s postavením doplnkovej ochrany [sociálnu pomoc udeľovanú osobám s postavením doplnkovej ochrany – *neoficiálny preklad*] na základné výhody, ktoré sú potom poskytnuté na rovnakých úrovniach a za rovnakých podmienok oprávnenosti ako štátnym príslušníkom“. Pozri tiež články 23 a 24 Ženevského dohovoru.

45 Pozri článok 30 smernice 2011/95. Pozri tiež článok 24 Ženevského dohovoru.

46 Pozri tiež článok 21 Ženevského dohovoru.

47 V prípade prístupu k ubytovaniu.

98. Pokiaľ ide o situácie, v ktorých sa namieta porušenie článku 20 a nasl. smernice 2011/95, ktoré však nie je až také, že by predstavovalo porušenie článku 4 Charty, rovnako ako francúzska vláda sa domnievam, že ak by sa orgánom príslušným v oblasti azylu ukladala povinnosť posudzovať úroveň podmienok prístupu k medzinárodnej pomoci, bolo by to v rozpore so zásadou vzájomnej dôvery, na ktorej je založený spoločný európsky azylový systém, vrátane ustanovení článku 33 ods. 2 písm. a) smernice 2013/32.⁴⁸

99. Navyše právo Únie nebráni tomu, aby členský štát uplatnil dôvod neprípustnosti podľa článku 33 ods. 2 písm. a) smernice 2013/32 na žiadosť o medzinárodnú ochranu v prípade, že osoby požívajúce medzinárodnú ochranu nedostávajú žiadne peňažné dávky na pokrytie životných potrieb alebo takéto dávky síce dostávajú, no ich výška je oveľa nižšia, než výška takýchto dávok v iných členských štátoch, pričom sa však s nimi v tejto súvislosti nezaobchádza odlišne než so štátnymi príslušníkmi predmetného členského štátu, a toto zaobchádzanie nie je až také, že by predstavovalo porušenie článku 4 Charty. V odôvodnení 41 smernice 2011/95 sa uvádza, že „v záujme toho, aby osoby s postavením medzinárodnej ochrany účinnejšie využívali práva a výhody ustanovené v smernici, je nevyhnutné zohľadniť ich špecifické potreby a osobitné problémy, ktorým čelia pri integrácii. *Takéto zohľadnenie by za normálnych okolností nemalo viesť k lepšiemu zaobchádzaniu ako je zaobchádzanie stanovené pre ich vlastných štátnych príslušníkov*, bez toho, aby bola dotknutá možnosť, aby členské štáty zaviedli alebo si ponechali priaznivejšie normy“⁴⁹.

100. Inak by členské štáty, ktoré striktno dodržiavajú svoje povinnosti vyplývajúce zo smernice 2011/95, pokiaľ ide o obsah medzinárodnej pomoci, alebo ktoré poskytujú relatívne štedré sociálne výhody, boli penalizované.

101. Vzhľadom na vyššie uvedené usudzujem, že právo Únie nebráni tomu, aby členský štát uplatnil dôvod neprípustnosti podľa článku 33 ods. 2 písm. a) smernice 2013/32 na žiadosť o medzinárodnú ochranu v prípade, že členský štát, ktorý už žiadateľovi poskytol doplnkovú ochranu, nespĺňa podmienky článku 20 a nasl. smernice 2011/95,⁵⁰ pričom však toto nesplnenie nie je až také, že by predstavovalo porušenie článku 4 Charty, alebo v prípade, že osoby požívajúce medzinárodnú ochranu nedostávajú žiadne peňažné dávky na pokrytie životných potrieb alebo takéto dávky síce dostávajú, no ich výška je oveľa nižšia, než výška takýchto dávok v iných členských štátoch, pričom sa však s nimi v tejto súvislosti nezaobchádza odlišne než so štátnymi príslušníkmi predmetného členského štátu.

2. O prvej časti tretej otázky

102. Vnútroštátny súd sa pýta, „či a za akých podmienok by ustanovenia článku 18 Charty v spojení s článkom 78 ZFEÚ mohli prikazovať, aby členský štát posúdil žiadosť o medzinárodnú ochranu napriek vnútroštátnej norme, ktorou sa vykonáva článok 33 ods. 2 písm. a) smernice 2013/32, v prípade, že žiadateľovi už v inom členskom štáte bolo priznané postavenie doplnkovej ochrany, no nie postavenie utečenca“, a to z dôvodu systémových chýb v konaní o azyle v tomto inom členskom štáte.

48 Treba poznamenať, že vnútroštátny súd neposkytuje *žiadnu informáciu* o tom, že by osoby požívajúce medzinárodnú ochranu v Bulharsku boli vo vzťahu k vlastným štátnym príslušníkom diskriminované, najmä pokiaľ ide o dávky sociálnej pomoci.

49 Kurzívou zvýraznil generálny advokát.

50 Treba zdôrazniť, že prípady porušenia článku 20 a nasl. smernice 2011/95 môžu viesť k žalobám o nesplnenie povinnosti proti dotknutému členskému štátu na základe článku 258 ZFEÚ. Okrem toho môžu dotknuté osoby uplatniť práva, ktoré majú na základe článku 20 a nasl. smernice 2011/95, pred vnútroštátnymi súdmi a správnymi orgánmi.

103. Vo svojom návrhu na začatie prejudiciálneho konania vnútroštátny súd spomína chyby v konaní o azyle v Bulharsku, ktoré poskytuje „doplnkovú ochranu, (predvídateľne) odmieta priznanie viacej ceneného postavenia utečenca... alebo... už neposudzuje následné žiadosti napriek novým skutočnostiam alebo zisteniam, ktoré významne zvyšujú pravdepodobnosť, že žiadateľ spĺňa podmienky vyžadované na to, aby si mohol nárokovať postavenie utečenca [v súlade s článkom 40 ods. 3 smernice 2013/32]“ (bod 32 návrhu na začatie prejudiciálneho konania vo veci C-297/17).

a) Pripomienky účastníkov konania

104. Nemecká vláda sa domnieva, že pokiaľ „by existovala povinnosť skúmať systémové chyby v konaní o azyle iného členského štátu, mala byť aspoň spomenutá v smernici 2013/32. [Táto vláda uvádza, že] to tak pritom nie je a [že naopak] rozhodnutie členského štátu, ktorým sa rozhodlo o poskytnutí medzinárodnej ochrany, má určitú autoritu“ (bod 62 jej pripomienok). Podľa tejto vlády môže takúto povinnosť v pozitívnom práve zaviesť jedine normotvorca Únie a nesplnenie tejto povinnosti, stanovenej právom Únie, môže byť konštatované len po uskutočnení konania o nesplnení povinnosti proti tomuto štátu.

105. Francúzska vláda usudzuje, že iba v prípade, že sa javí, že medzinárodná ochrana, ktorá už bola poskytnutá zo strany iného členského štátu, nie je účinná, to znamená ak dotknutej osobe hrozí, že v členskom štáte, ktorý mu ochranu poskytol, bude vystavený prenasledovaniu alebo vážnemu bezpráviu⁵¹ v zmysle smernice 2011/95, bude mať členský štát, ktorému bola predložená nová žiadosť, povinnosť preskúmať, či žiadateľ nespĺňa podmienky na to, aby si mohol nárokovať postavenie utečenca, a to predtým, ako posúdi, či by mu mohla byť poskytnutá dodatková ochrana.

106. Podľa poľskej vlády článok 33 smernice 2013/32 stanovuje, že žiadateľ, ktorému bola v inom členskom štáte poskytnutá medzinárodná ochrana, je v tomto štáte primerane chránený, takže ostatné členské štáty môžu jeho žiadosť považovať za neprípustnú a zamietnuť ju bez vecného posúdenia. Táto vláda sa domnieva, že to, že príslušný vnútroštátny orgán zistí, že žiadateľovi bola poskytnutá medzinárodná ochrana v inom členskom štáte, v zásade musí tomuto orgánu umožniť, aby žiadosť vecne neposudzoval. Uvedená vláda dodáva, že len za veľmi výnimočných okolností je príslušný vnútroštátny orgán povinný začať konanie, ktorého predmetom je vecné posúdenie žiadosti. Podľa tejto vlády prináleží príslušnému vnútroštátnemu orgánu alebo vnútroštátnemu súdu rozhodnúť, či konkrétny prípad systémových chýb v konaniach o azyle a podmienkach prijímania žiadateľov o azyl v danom členskom štáte predstavuje porušenie článku 4 Charty, ktoré by odôvodnilo povinnosť vecne posúdiť žiadosť o posilnenie medzinárodnej ochrany.

107. Komisia sa domnieva, že chyby v konaniach o azyle v inom členskom štáte analýza prvého členského štátu (to znamená v prejednávanej veci Spolkovej republiky Nemecko) nemusí zohľadňovať. Komisia usudzuje, že po poskytnutí doplnkovej ochrany v štáte B a zamietnutí žiadosti o posilnenie ako neprípustnej v štáte A je konanie o azyle ukončené. Podľa Komisie sa potom má s dotknutou osobou zaobchádzať v súlade s článkom 6 ods. 2 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/115/ES zo 16. decembra 2008 o spoločných normách a postupoch členských štátov na účely návratu štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí sa neoprávnene zdržiavajú na ich území⁵². Komisia sa domnieva, že dotknutá osoba sa neoprávnene zdržuje v členskom štáte A, no v členskom štáte B má povolenie na pobyt ako osoba požívajúca doplnkovú ochranu.

⁵¹ Pozri článok 15 smernice 2011/95.

⁵² Ú. v. EÚ L 348, 2008, s. 98.

b) Analýza

108. Táto prejudiciálna otázka sa týka prípustnosti žiadosti o „posilnenie“ doplnkovej ochrany, ktorú poskytol určitý členský štát, prostredníctvom priznania postavenia utečenca v inom členskom štáte. Treba pripomenúť, že podľa článku 33 ods. 2 písm. a) smernice 2013/32 členské štáty môžu⁵³ považovať žiadosť o získanie postavenia utečenca za neprípustnú vtedy, ak iný členský štát poskytol postavenie, ktoré priznáva doplnková ochrana.

109. V tejto súvislosti okrem toho, že podmienky na to, aby určitú osobu bolo možné považovať za utečenca (kapitola III smernice 2011/95), sa výrazne líšia od podmienok na poskytnutie doplnkovej ochrany (kapitola V smernice 2011/95), postavenie, ktoré priznáva doplnková ochrana, je v zásade⁵⁴ podradnejšie než postavenie utečenca, najmä pokiaľ ide o právo na pobyt⁵⁵ a sociálne zabezpečenie.⁵⁶ Túto odlišnosť medzi obidvomi postaveniami medzinárodnej ochrany posilňuje samotné znenie článku 78 ZFEÚ.⁵⁷

110. Poukazujem na to, že vzhľadom na toto odlišenie medzi obidvomi postaveniami článok 46 ods. 1 písm. a) bod i) smernice 2013/32 stanovuje, že žiadateľ o medzinárodnú ochranu má v zodpovednom členskom štáte právo na účinný opravný prostriedok pred súdom tohto členského štátu, ktoré mu umožňuje napadnúť rozhodnutia, ktorými sa rozhodlo, že žiadosť o poskytnutie postavenia utečenca a/alebo postavenia, ktoré priznáva doplnková ochrana, je neopodstatnená.⁵⁸

111. Článok 46 ods. 2 druhý pododsek smernice 2013/32 totiž stanovuje, že „v prípade, keď doplnková ochrana poskytnutá členským štátom *zabezpečuje tie isté práva a výhody* ako postavenie utečenca podľa práva Únie a vnútroštátneho práva, môže tento členský štát považovať opravný prostriedok proti rozhodnutiu považujúcemu žiadosť za neopodstatnenú, pokiaľ ide o postavenie utečenca, za neprípustný z dôvodu nedostatočného záujmu zo strany žiadateľa na pokračovaní v konaní“⁵⁹.

112. Z uvedeného vyplýva, že postavenie utečenca je s postavením, ktoré priznáva doplnková ochrana, zameniteľné iba výnimočne.

113. Spoločný európsky azylový systém bol vytvorený v kontexte umožňujúcom sa domnievať, že všetky štáty, ktoré sa na ňom zúčastňujú, či už sú členskými štátmi alebo tretími krajinami, dodržiavajú základné práva, vrátane práva na azyl zakotveného v článku 18 Charty, a že členské štáty si môžu v tejto súvislosti vzájomne dôverovať.⁶⁰

53 Ide o možnosť.

54 Článok 3 smernice 2011/95 s názvom „Výhodnejšie normy“ totiž stanovuje, že „členské štáty môžu zaviesť alebo zachovávať výhodnejšie normy pre určovanie, kto je oprávnený ako utečenec alebo ako osoba oprávnená na doplnkovú ochranu, a pre určenie obsahu medzinárodnej ochrany, pokiaľ sú tieto normy zlučiteľné s touto smernicou“.

55 Pozri článok 24 smernice 2011/95.

56 Pozri článok 29 smernice 2011/95.

57 Článok 78 ods. 1 ZFEÚ stanovuje, že „Únia tvorí spoločnú politiku v oblasti azylu, doplnkovej ochrany a dočasnej ochrany s cieľom poskytnúť zodpovedajúce právne postavenie každému štátnemu príslušníkovi tretej krajiny, ktorý potrebuje medzinárodnú ochranu, a zabezpečiť súlad so zásadou *non-refoulement*. Táto politika musí byť v súlade so Ženevským dohovorom z 28. júla 1951 a Protokolom z 31. januára 1967 týkajúcimi sa právneho postavenia utečencov, ako aj inými príslušnými zmluvami“. Kurzívou zvýraznil generálny advokát. Okrem toho treba poznamenať, že článok 78 ods. 2 ZFEÚ stanovuje, že „na účely odseku 1 Európsky parlament a Rada v súlade s riadnym legislatívnym postupom prijímú opatrenia týkajúce sa spoločného európskeho azylového systému, ktorý zahŕňa: a) *jednotný štatút azylu* pre štátnych príslušníkov tretích krajín platný v celej Únii; b) *jednotný štatút doplnkovej ochrany pre štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí bez toho, aby získali európsky azyl, potrebujú medzinárodnú ochranu*“. Kurzívou zvýraznil generálny advokát.

58 Súdny dvor v bode 51 rozsudku zo 17. decembra 2015, Tall (C-239/14, EU:C:2015:824), rozhodol, že „povaha opravného prostriedku upraveného v článku [46 smernice 2013/32] musí byť preto určená v súlade s článkom 47 Charty, ktorý je potvrdením zásady práva na účinnú súdnu ochranu a podľa ktorého každý, koho práva a slobody zaručené právom Únie boli porušené, má za podmienok ustanovených v tomto článku právo na účinný prostriedok nápravy pred súdom“.

59 Kurzívou zvýraznil generálny advokát.

60 Pozri analogicky rozsudok z 21. decembra 2011, N. S. a i. (C-411/10 a C-493/10, EU:C:2011:865, bod 78).

114. Podľa môjho názoru je prijatie ustanovení, akým je článok 33 ods. 2 písm. a) smernice 2013/32, normotvorcom Únie založené na tejto zásade vzájomnej dôvery. Cieľom tohto ustanovenia je zabrániť mrhaniu finančných prostriedkov a „zahľtení[u] systému vyplývajúceho z povinnosti štátnych orgánov zaoberať sa niekoľkonásobnými žiadosťami o azyl podanými tým istým žiadateľom..., a... zabrániť *forum shopping*, pričom celý systém má za hlavný cieľ zrýchliť posudzovanie žiadostí tak v záujme žiadateľov o azyl, ako aj zúčastnených štátov“⁶¹.

115. Za osobitných okolností prejednávanych vecí zo vzájomnej dôvery vyplýva, že členské štáty majú právo sa domnievať, že ostatné členské štáty vybavujú žiadosti o medzinárodnú ochranu v súlade s právom Únie a pravidlami Ženevského dohovoru a poskytujú buď postavenie utečenca, alebo postavenie, ktoré priznáva doplnková ochrana, keď si to osobitné podmienky týchto postavení vyžadujú vzhľadom na spoločné kritériá stanovené smernicou 2011/95. Členské štáty majú preto právo sa domnievať, že ostatné členské štáty poskytujú (nadradenejšie) postavenie utečenca, a nie (podradenejšie) postavenie, ktoré priznáva doplnková ochrana, pokiaľ si to okolnosti zasluhujú a *vice versa*.

116. Uviedol som však už, že táto domnienka je vyvrátiteľná. Je totiž potrebné zdôrazniť, že právo na azyl je základným právom *zaručeným* článkom 18 Charty „dodržiavaním pravidiel Ženevského dohovoru z 28. júla 1951 a Protokolu z 31. januára 1967 týkajúcich sa postavenia utečencov a v súlade so Zmluvou o Európskej únii a so Zmluvou o fungovaní Európskej únie“. Z toho vyplýva, že bez ohľadu na povinnosť vzájomnej dôvery medzi členskými štátmi dotknutá osoba musí mať možnosť preukázať, že v konaní o azyle existujú systémové chyby, spočívajúce okrem iného v rozšírenej praxi neprávom poskytovať skôr postavenie, ktoré priznáva doplnková ochrana, než postavenie utečenca. Existenciu systémových chýb v konaní o azyle totiž nemožno obmedzovať len na to, že dotknutej osobe hrozí, že bude vystavený prenasledovaniu alebo vážnemu bezpráviu, ako to tvrdí francúzska vláda.⁶²

117. Preverenie toho, či v zodpovednom členskom štáte existujú systémové chyby v konaní o azyle, sa zakladá jedine na konkrétnom posúdení skutočností a okolností. V tejto súvislosti musí vnútroštátny súd zohľadniť všetky dôkazy predložené dotknutou osobou ku *všetkým relevantným skutočnostiam* týkajúcim sa údajných systémových chýb konania o azyle.

118. Ojedinelé porušenia v žiadnom prípade nepostačujú na to, aby bol spochybnený spoločný európsky azylový systém,⁶³ predovšetkým článok 33 ods. 2 písm. a) smernice 2013/32, a aby tak členské štáty mali povinnosť považovať žiadosť o priznanie postavenia utečenca za prípustnú, hoci bolo zo strany iného členského štátu poskytnuté postavenie, ktoré priznáva doplnková ochrana.

119. Navyše vzhľadom na to, že podľa článku 46 ods. 1 písm. a) bodu i) smernice 2013/32 má žiadateľ o medzinárodnú ochranu v zodpovednom členskom štáte právo na účinný opravný prostriedok pred súdom tohto členského štátu, ktoré mu umožňuje napadnúť okrem iného rozhodnutia, ktorými sa rozhodlo, že žiadosť v súvislosti s postavením utečenca, je neopodstatnená, uvedený žiadateľ tiež musí preukázať, že toto právo na účinný opravný prostriedok neexistuje alebo je poznačené systémovými chybami.

120. Vzhľadom na vyššie uvedené usudzujem, že právo Únie a osobitne článok 18 Charty bránia tomu, aby členský štát uplatnil dôvod neprípustnosti podľa článku 33 ods. 2 písm. a) smernice 2013/32 na žiadosť o medzinárodnú ochranu v prípade, že žiadateľ prostredníctvom žiadosti o priznanie postavenia utečenca v určitom členskom štáte žiada o posilnenie doplnkovej ochrany, ktorá mu bola poskytnutá v inom členskom štáte, a konanie o azyle v tomto inom členskom štáte malo a stále má systémové chyby.

61 Pozri rozsudok z 21. decembra 2011, N. S. a i. (C-411/10 a C-493/10, EU:C:2011:865, bod 79).

62 Okrem toho treba zdôrazniť, že právo na azyl sa neobmedzuje len na rešpektovanie zásady *non-refoulement*, ako o tom svedčia práva priznané článkom 20 a nasl. smernice 2011/95.

63 Pozri analogicky rozsudok z 21. decembra 2011, N. S. a i. (C-411/10 a C-493/10, EU:C:2011:865, body 82 a 84).

D. O piatej otázke vo veciach C-297/17, C-318/17 a C-319/17

121. Piata otázka vo veciach C-297/17, C-318/17 a C-319/17 je položená len pre prípad, že by sa na druhú otázku malo odpovedať záporne.⁶⁴ Touto otázkou, ktorá sa člení na dve podotázky, sa vnútroštátny súd pýta, či jednak okolnosti, o aké ide vo veci samej, patria do pôsobnosti *ratione temporis* nariadenia Dublin II alebo nariadenia Dublin III, a jednak či sa nariadenie Dublin II a/alebo nariadenie Dublin III uplatňujú v prípade, že žiadateľovi už v inom členskom štáte bola poskytnutá doplnková ochrana.

122. Vzhľadom na to, že na základe mojej odpovede na druhú otázku členský štát nie je povinný prioritne skúmať, či je alebo nie je zodpovedný za posúdenie žiadosti o medzinárodnú ochranu a môže túto žiadosť zamietnuť z jedného z dôvodov neprípustnosti podľa článku 33 ods. 2 smernice 2013/32, sa piata otázka stala bezpredmetnou.

V. Návrh

123. Vzhľadom na všetky vyššie uvedené úvahy navrhujem Súdnemu dvoru, aby na prejudiciálne otázky, ktoré položil Bundesverwaltungsgericht (Spolkový správny súd, Nemecko), odpovedal takto:

1. Článok 52 prvý odsek smernice Európskeho parlamentu a Rady 2013/32/EÚ z 26. júna 2013 o spoločných konaniach o poskytovaní a odnímaní medzinárodnej ochrany bráni tomu, aby sa na žiadosti o medzinárodnú ochranu, ktoré boli podané pred 20. júlom 2015, uplatnila vnútroštátna právna úprava, ktorou sa preberá článok 33 ods. 2 písm. a) smernice 2013/32 a ktorá vytvára dôvod neprípustnosti, v prípade, že žiadateľovi bola v inom členskom štáte priznaná doplnková ochrana. Skutočnosť, že v súlade s článkom 49 nariadenia Dublin III žiadosť o azyl ešte plne spadá do pôsobnosti nariadenia Dublin II alebo že žiadosť o azyl bola podaná pred nadobudnutím účinnosti smernice 2013/32 a pred jej prebratím do vnútroštátneho práva, nie je relevantná.
2. Článok 33 ods. 1 smernice 2013/32 nestanovuje žiadnu prioritu alebo hierarchiu medzi pravidlami týkajúcimi sa určenia zodpovedného členského štátu a dôvodmi neprípustnosti podľa článku 33 ods. 2 smernice 2013/32. Z uvedeného vyplýva, že členský štát nie je povinný prioritne posúdiť to, či je alebo nie je zodpovedný za posúdenie žiadosti o medzinárodnú ochranu, a môže túto žiadosť zamietnuť z jedného z dôvodov neprípustnosti podľa článku 33 ods. 2 smernice 2013/32. Vzhľadom na neexistenciu žiadnej priority alebo hierarchie medzi predmetnými pravidlami sa táto zásada slobodného výberu uplatňuje aj z dôvodov hospodárnosti konania.
3. Právo Únie bráni tomu, aby členský štát uplatnil na žiadosť o medzinárodnú ochranu dôvod neprípustnosti podľa článku 33 ods. 2 písm. a) smernice 2013/32 v prípade, že existenčné podmienky osôb, ktorým bola v inom členskom štáte poskytnutá doplnková ochrana, sú v rozpore s článkom 4 Charty základných práv Európskej únie.
4. Právo Únie nebráni tomu, aby členský štát uplatnil dôvod neprípustnosti podľa článku 33 ods. 2 písm. a) smernice 2013/32 na žiadosť o medzinárodnú ochranu v prípade, že členský štát, ktorý už žiadateľovi poskytol doplnkovú ochranu, nespĺňa podmienky článku 20 a nasl. smernice Európskeho parlamentu a Rady 2011/95/EÚ z 13. decembra 2011 o normách pre oprávnenie štátnych

⁶⁴ Navrhovatelia vo veci samej vo veciach C-297/17, C-318/17 a C-319/17 usudzujú, že „z článku 49 ods. 2 nariadenia Dublin III vyplýva, že toto nariadenie sa uplatňuje len na žiadosti o medzinárodnú ochranu podané po 1. januári 2014. Výhrada, ktorej cieľom je to, aby sa nariadenie Dublin III uplatňovalo na každé dožiadanie o prijatie späť zaslané po 1. januári 2014, bez ohľadu na dátum, kedy bola podaná žiadosť, neznamená..., že nariadenie Dublin III sa potom bude uplatňovať ako celok, čo by bolo v rozpore s jasným ustanovením článku 49 ods. 2, a neznamená to ani to, že hoci sa na ostatné časti uplatňuje ešte nariadenie Dublin II, musia byť dodržané lehoty na podanie dožiadania o prijatie späť. Nariadenie Dublin II v tejto súvislosti nestanovovalo žiadnu lehotu“. Nemecká vláda sa domnieva, že vzhľadom na jej odpovede na ostatné prejudiciálne otázky, ktoré položil vnútroštátny súd, nie je potrebné odpovedať na piatu otázku. Komisia uvádza, že „keďže piata prejudiciálna otázka sa vzhľadom na [jej odpovede] na prvú a druhú otázku stala dvojnásobne bezpredmetnou, Komisia usudzuje, že je veľmi nepravdepodobné, že by ju Súdny dvor mal preskúmať“. Francúzska a poľská vláda k tejto prejudiciálnej otázke nepredložili pripomienky.

príslušníkov tretej krajiny alebo osôb bez štátneho občianstva mať postavenie medzinárodnej ochrany, o jednotnom postavení utečencov alebo osôb oprávnených na doplnkovú ochranu a o obsahu poskytovanej ochrany, pričom však toto nesplnenie nie je až také, že by predstavovalo porušenie článku 4 Charty základných práv, alebo v prípade, že osoby požívajúce medzinárodnú ochranu nedostávajú žiadne peňažné dávky na pokrytie životných potrieb alebo takéto dávky síce dostávajú, no ich výška je oveľa nižšia, než výška takýchto dávok v iných členských štátoch, pričom sa však s nimi v tejto súvislosti nezaobchádza odlišne než so štátnymi príslušníkmi predmetného členského štátu.

5. Právo Únie a osobitne článok 18 Charty základných práv bránia tomu, aby členský štát uplatnil dôvod neprípustnosti podľa článku 33 ods. 2 písm. a) smernice 2013/32 na žiadosť o medzinárodnú ochranu v prípade, že žiadateľ prostredníctvom žiadosti o priznanie postavenia utečenca v určitom členskom štáte žiada o posilnenie doplnkovej ochrany, ktorá mu bola poskytnutá v inom členskom štáte, a konanie o azyle v tomto inom členskom štáte malo a stále má systémové chyby.